Dotazování absolventů FF UK

v rámci hodnocení vzdělávací činnosti

2017

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Katedra sociologie

Zpracovatelé: Eva Kyselá
Markéta Spitzerová, Lucie Holcová, Barbora Pourová

Konzultace: Jiří Vinopal

Obsah

Absolventi FF UK: přehled výsledků ... 1
Metodika ... 4
Výsledky ... 6
Demografické složení dotazovaného vzorku ... 6
Studium na fakultě ... 6
Ohlédnutí za studiem na FF UK ... 9
Uplatnění absolventů ... 14
První práce a její hledání ... 18
Klub alumni ... 22
Komunikace s absolventy ... 22
Hodnocení vzdělávací činnosti absolventy VŠ ... 30
Výhled do budoucnosti ... 31
Co byste vzkázali uchazečům? ... 32

Absolventi FF UK: přehled výsledků

Metodika

- *Dotazováni byli absolventi a absolventky bakalářských, (navazujících) magisterských a doktorských programů studia fakulty pomocí online dotazníku rozesílaného na e-mailové adresy absolventů vedené ve Studijním informačním systému.*
- ***Analyzovaný vzorek není reprezentativní za všechny absolventy fakulty** a vypovídá jen o skupině absolventů, která se šetření účastnila. Data tak poskytují pouze rámcovou představu o absolventech fakulty.*
- *Skupinu absolventů, kteří vyplnili dotazník, musíme považovat za specifickou skupinu s potenciálně vyšším zájmem dění na fakultě – nejen, že byli ochotní odpovídat, ale rovněž je bylo možné jedním z existujících komunikačních kanálů k účasti v průzkumu vůbec pozvat.*
- *Vzhledem k počtu absolventů v jednotlivých oborech není možné absolventy jednotlivých oborů srovnávat z hlediska jejich charakteristik či v jejich odpovědích na další otázky dotazníku.*
- ***Celkem je analyzováno 1901 dotazníků.***

Dotazovaní absolventi

- Ve sledovaném vzorku převažují **ženy** (73 %; n=1392), přičemž všemi absolventy vedenými v informačním systému fakulty je 71 % absolventek žen.
- Věk respondentů se pohybuje v rozmezí od 22 do 95 let, přičemž **většině respondentů je mezi 24 a 35 lety**.
- **65 % respondentů žije v současné době v Praze** a 13 % ve Středočeském kraji.
- **8 % (143) respondentů v současnosti žije v zahraničí**.
- Většina dotazovaných absolventů ukončila studium v posledních pěti letech.

Rozhodnutí studovat na FF

- Mezi nejčastější důvody při rozhodování o studiu na FF patří zájem o **studium konkrétního oboru** a vše, co k němu náleží**, prestiž fakulty** a **lokalita**.
- Častým důvodem volby studia je jedinečnost konkrétních oborů a fakt, že se nikde jinde na českých vysokých školách nevyučují.
- Řada absolventů a absolventek při výběru vysoké školy dala na **doporučení**, reference či zkušenosti svých přátel či rodinných příslušníků, ale i středoškolských pedagogů.

Většina respondentů by se pravděpodobně vydala **studovat na FF znovu** (

- Graf 6dohromady 72 %, z toho 42 % určitě ano), 18 % si není jistých.

Vnímání studia a fakulty

- Za **náročné** považovalo studium na FF 44 % dotazovaných absolventů (z toho 13 % za velmi náročné). Naopak za nenáročné by studium označilo 11 % respondentů. Tento výsledek není zcela srovnatelný s podobně položenými otázkami na jiných vysokých školách – vypovídá čistě jen o pocitech a subjektivním vnímání této skupiny absolventů.

- Dotazovaní absolventi a absolventky vnímají fakultu především jako akademickou a teoreticky zaměřenou instituci. Ač ji hodnotí jako tradiční a v souvislosti s tím i zastaralou či ustrnulou instituci, z většiny se přiklání k tomu, že je otevřená a do jisté míry i aktivní.
- **Celkově se nám tak naskýtá obraz tradiční akademické instituce, která se i přes vnímání její otevřenosti, sympatičnosti a jednoznačného přínosu potýká s image určité ustrnulosti a zastaralosti.**

Hodnocení odborné a profesní přípravy

- Většina dotazovaných (83-92 %) shledávala, že je **studium na fakultě přinejmenším dostatečně vybavilo odbornými teoretickými znalostmi z oboru** i všeobecnými znalostmi, naučilo **práci s informacemi** a rozvinulo **schopnost argumentace a kritického myšlení**.
- Tři čtvrtiny respondentů (79 %) takto hodnotily i **rozvoj komunikačních dovedností a schopnosti řešit problémy a úkoly**.
- Naopak třetina (29-35 %) dotázaných shledávala, že je fakulta přinejmenším **nedostatečně připravila na profesní kariéru v rozvoji organizačních schopností a schopnosti týmové práce**.
- Za své **silné stránky** při hledání zaměstnání považují absolventi, kteří si po absolutoriu hledali zaměstnání, především **získanou odbornost, jazyky, schopnost přemýšlet nad problémy v souvislostech** (42 %) či **kritické myšlení a verbální vyjadřování** (35 %). Čtvrtina považovala za svou silnou stránku organizační schopnosti. Pouze šestina (15 %) uvedla odbornou praxi.
- Více než polovina (52 %) z těch absolventů, kteří hledali zaměstnání, pociťovala **nedostatky v odborné praxi**. Podobně 36 % z nich pociťovalo nedostatky i ve **znalostech a dovednostech práce s výpočetní technikou**.
- I zde se proto v hodnocení projevuje profil Filozofické fakulty jako akademické instituce kladoucí důraz na odbornost, méně již na praxi a široce prakticky uplatnitelné dovednosti (tj. takové, které nemají přímou vazbu na studovaný či profesní obor).

- Tři čtvrtiny dotazovaných absolventů a absolventek (75 %) zamýšlely během studia i po jeho ukončení, že po absolutoriu nastoupí na pracovní pozici, na které by uplatnily dovednosti získané při studiu daného oboru na FF UK.
- **Specifické znalosti a dovednosti získané vystudováním oboru na FF využívá pří zaměstnání více než polovina absolventů** (55 %).

Pracovní uplatnění

- Pouze 1 % dotázaných absolventů, tj. 20 osob, bylo v době dotazování **nezaměstnáno**.
- Polovina (54 %) dotazovaných absolventů a absolventek jsou v současnosti zaměstnanci na plný úvazek a je to také v polovině případů (52 %) jejich hlavním zdrojem příjmu a ekonomického postavení.
- Čtvrtina respondentů (24 %) je činná podnikatelsky či na OSVČ, ale část podnikajících má tuto činnost pouze jako doplňkovou.
- Pětina absolventů (20 %) dále pokračuje ve studiu, většina ale má podle svých odpovědí zároveň zdroj vlastního finančního příjmu.

- Mezi absolventy je nejvíce **zaměstnanců státní správy či veřejných institucí** (54 %), na druhém místě jsou soukromé podniky s 34 % a v neziskovém sektoru pracuje 9 % absolventů.
- Z komentářů dotazovaných absolventů vyplývá, že mnoho z nich shledává **uplatnění v soukromé sféře jako obtížné právě kvůli nedostatku praxe či obecných v praxi aplikovatelných dovedností**; na druhé straně se objevila i zmínka, že uplatnění v akademické sféře ztěžuje limitovaný počet nabízených pracovních míst v jednotlivých oborech.

- **Medián čistého měsíčního příjmu** absolventů Filozofické fakulty je **24 000 Kč**, resp. 156 Kč v přepočtu na hodinu udaného úvazku.
- Je třeba zohlednit, že zjištěné údaje jsou velmi rámcové – řada absolventů uváděla svůj čistý měsíční příjem pouze přibližně. Podobně výše úvazku je u osob podnikajících či OSVČ přibližná. V potaz můžeme vzít i fakt, že řada absolventů je zaměstnána v akademické sféře, kde je stále obvyklý souběh několika, často velmi rozdílně hodnocených, úvazků.

Hledání zaměstnání

- 42 % dotázaných absolventů a absolventek hledalo po ukončení studia práci.
- 68 % z těch, kteří práci hledali, ji našlo během tří měsíců aktivního hledání
- 63 % z těch, kteří práci nehledali, pokračovalo po absolutoriu v zaměstnání získaném ještě v průběhu studia (tj. zhruba 36 % všech dotazovaných absolventů). 9 % již vědělo, kam nastoupí, a zaměstnání tedy hledat nemuseli.
- 86 % dotázaných absolventů a absolventek vykonávalo v roce následujícím po ukončení studia výdělečnou činnost v rozsahu nejméně 20 hodin týdně. V 52 % případech se jednalo o stejnou výdělečnou činnost, jakou vykonávají v současnosti.
- **Medián čistého měsíčního příjmu na první pracovní pozici** či při první výdělečné činnosti činil mezi absolventy zhruba **20 000 Kč** měsíčně, resp. 133 Kč v přepočtu na hodinu.

Metodika

Výběr respondentů

Předložené šetření je prvním dotazováním absolventů po ukončení jejich studia realizovaným přímo fakultou. I s ohledem na to byla zvolena strategie plošného dotazování všech absolventů, jejichž e-mailové adresy jsou evidovány ve Studijním informačním systému. Získány tak byly průřezové údaje napříč všemi kohortami absolventů všech oborů.

Dotazováni byli absolventi a absolventky studijních programů vedoucích k získání titulu Bc., Mgr. i Ph.D. Z dotazování byli vyloučeni absolventi a absolventky zájmových kurzů a kurzů celoživotního vzdělávání.

Je důležité zdůraznit, že se **nejedná o reprezentativní vzorek** všech absolventů, neboť část respondentů nemohla být vůbec oslovena (např. neplatné e-mailové adresy či jejich nezaznamenání do informačního systému) a velká část se rozhodla neodpovídat. Výběr respondentů je tím pádem omezen technickými možnostmi a ovlivněn samovýběrem. **Analyzovaná data tedy nevypovídají o všech absolventech a absolventkách fakulty**, ale pouze o těch, kteří se účastnili šetření.

Vzhledem k velikosti a počtu oborů na FF je dokonce dosažení reprezentativního šetření pomocí výběru vzorku nepravděpodobné. Abychom mohli výsledky podobného dotazování zobecňovat např. na kohortu absolventů a absolventek dle roku ukončení studia, museli bychom získat odpovědi jejich značné většiny.

Dotazování

Na e-mailové adresy bývalých studentů a studentek byl rozeslán informační e-mail s odkazem na online dotazník (rozhraní opensource web dotazníkové platformy LimeSurvey). Odkaz na dotazník byl rovněž zveřejněn na Facebooku fakulty a Facebooku Klubu Alumni.

Dotazník obsahoval otázky na zařazení dotazovaných do absolventských ročníků, oborů a typů studia. Stěžejní část dotazníku tvořily otázky na hodnocení studia a získaných dovedností, ale také současná i první pracovní pozice. Absolventi akademického roku 2016/2017 zodpovídali jen otázky na svou současnou pracovní pozici, což vychází z předpokladu, že se jedná o první či jednu z prvních stálých pozic, kterou po ukončení studia zastávají.

Poskytnutí odpovědi na všechny položené otázky s výjimkou roku zahájení a ukončení studia, pohlaví a věku, bylo zcela **dobrovolné.** Proto se počty respondentů v jednotlivých grafech a tabulkách mohou lišit.

Dotazování bylo anonymní. Dobrovolně mohli respondenti uvést e-mailovou adresu pro případ pokračování výzkumu v dalších letech a pro zaslání informací o výsledcích šetření. Tyto adresy byly z analyzovaného souboru dodatečně odstraněny, aby byla zachována anonymita. Respondenti byli rovněž v úvodu dotazníku seznámeni s povahou získávaných údajů a účelem a postupem jejich dalšího zpracování. Spuštěním dotazníku souhlasili s tímto zpracováním i uchováním získaných údajů dle platných předpisů.

Vyřazená pozorování

Při kontrole kvality datového souboru bylo vyřazeno 21 duplicitních pozorování (tedy odpovědi respondentů, jejichž věk, kraj a místo bydliště, studované obory na bakalářské, magisterské i doktorské úrovni a roky zahájení a ukončení studia se shodovaly).

Dalších 62 respondentů špatně uvedlo roky zahájení a ukončení studia. Protože rok ukončení studia byl v dotazníku zásadní – určoval i zobrazení některých dalších otázek, a protože není možné zjistit, k jaké chybě došlo (prohození dat, překlep u jednoho roku apod.), byla tato pozorování ze souboru rovněž odstraněna, aby nedošlo ke zkreslení.

Z dokončených 1984 dotazníků je proto v této zprávě analyzováno **1901** platných dotazníků.

Výsledky

Demografické složení dotazovaného vzorku

- Ve sledovaném vzorku převažují **ženy** (73 %; n=1392) To odpovídá skutečnosti, že mezi aktuálně studujícími na všech stupních studia je 68 % žen a mezi všemi absolventy vedenými v informačním systému fakulty je 71 % absolventek žen.
- Věk respondentů se pohybuje v rozmezí od 22 do 95 let, přičemž **většině respondentů je mezi 24 a 35 lety** (Graf 1).
- **65 % respondentů žije v současné době v Praze** a 13 % ve Středočeském kraji.
- **8 % (143) respondentů v současnosti žije v zahraničí** – nejčastěji na Slovensku (21), v Německu (20), ve Velké Británii (12) a Francii (10). Odpovídali nicméně i absolventi a absolventky, kteří trvale žijí např. na Islandu, v Kanadě, Jižní Koreji, Maroku, Mexiku, ve Spojených arabských emirátech, či jsou dlouhodobě na cestách po celém světě.
- Většina dotazovaných absolventů ukončila studium v posledních pěti letech (Graf 2).

Graf 1: Histogram absolutních četností věku respondentů (n=1901)

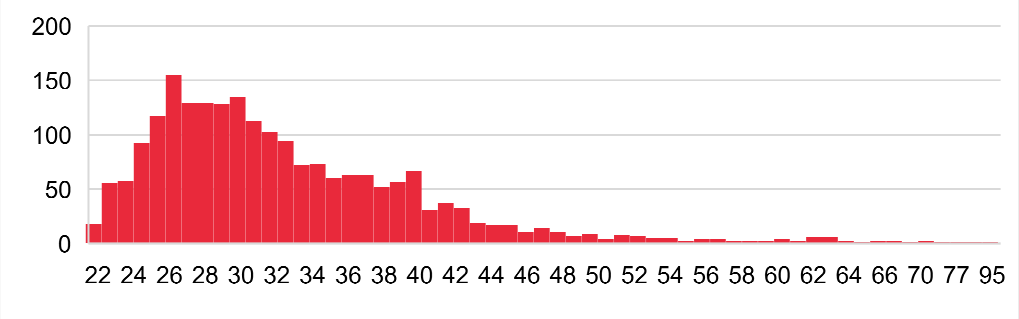

Studium na fakultě

V převážné většině se dotazování účastnili absolventi a absolventy posledních let (Graf 2), což je dáno zejména dostupností jejich e-mailových adres v informačním systému fakulty a užším vztahem čerstvých absolventů s fakultou.

Graf 2: Respondenti dle roku ukončení studia (absolutní četnosti; n=1901)

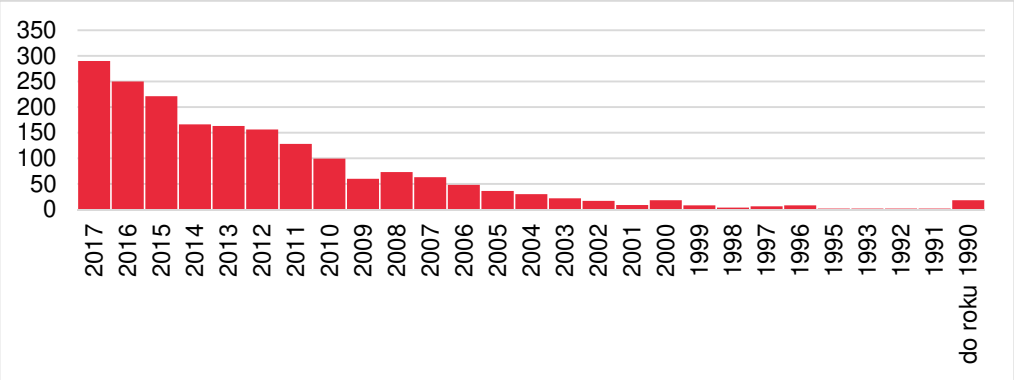

„Děkuji za příjemně strávená studentská léta na FFUK! Ať se fakultě daří i nadále!“

Přibližně polovina všech dotazovaných absolventů a absolventek na fakultě úspěšně dokončila bakalářský stupeň studia (Graf 3), více než polovina (70 %) získala na fakultě magisterský titul buď studiem navazujícího, či pětiletého magisterského studia.

Graf 3: Respondenti dle absolvovaných studijních programů (n=1901)

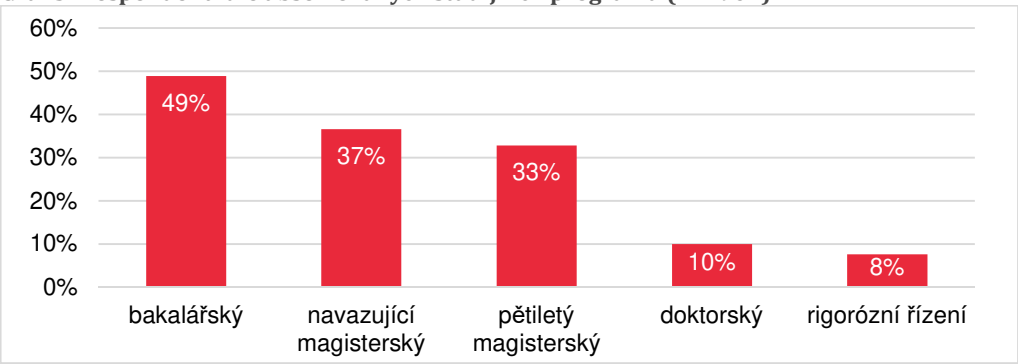

Otázka: Jaké stupně studia jste na FF úspěšně absolvoval/a?

Více než čtvrtina dotazovaných vystudovala (zatím) pouze bakalářské studium (Graf 4). Pětina po bakalářském stupni absolvovala i navazující magisterské studium. Patnáct procent dotázaných studentů vystudovalo bakalářské studium na jiné vysoké škole a na fakultu přišlo vystudovat až navazující magisterský stupeň. Fakultních „nováčků“ v řadách doktorandů je méně – 3 % z celého sledovaného vzorku, zároveň je to ale třetina všech dotazovaných absolventů doktorského studia. Dvě třetiny doktorandů navázaly doktorským studiem na studium magisterské.

Graf 4: Respondenti dle vystudovaného studijního programu (kombinace; n=1861)

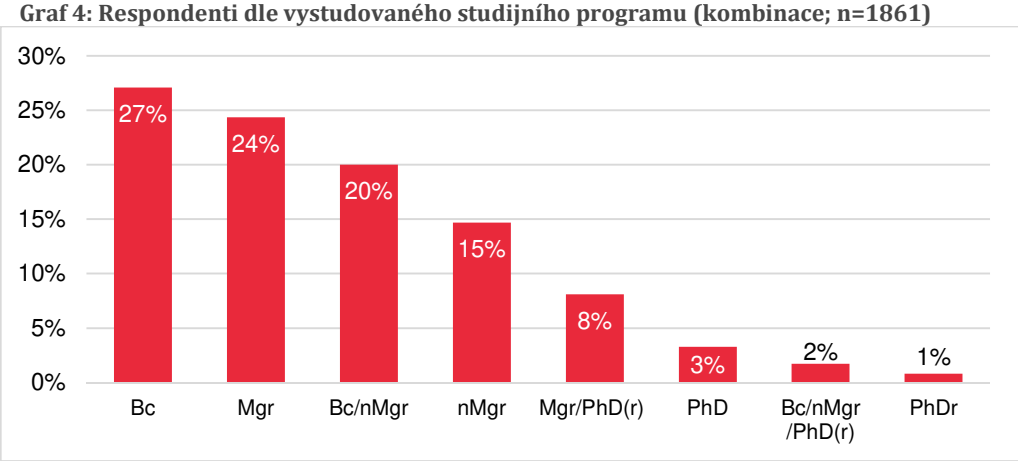

Otázka: Jaké stupně studia jste na FF úspěšně absolvoval/a?
Pozn.: Počet zobrazených pozorování je nižší oproti celkovému vzorku, neboť nejsou zahrnuty všechny možné kombinace stupňů studia.

Z hlediska absolvovaného oboru je situace dotazování absolventů na FF poměrně komplikovaná, neboť oborů je na fakultě značné množství, v průběhu let se proměňují a navíc jsou často studovány kombinovaně v rámci sdruženého studia. Proto studenti uváděli jediný

absolvovaný obor, který vnímali jako primární (např. ten, ve kterém obhajovali závěrečnou práci).

Vzhledem k počtu absolventů v jednotlivých oborech (viz Tabulka 1) je rovněž v podstatě nemožné absolventy jednotlivých oborů srovnávat z hlediska jejich charakteristik či v jejich odpovědích na další otázky dotazníku – jejich počet v jednotlivých oborech je totiž příliš malý na to, abychom případné rozdíly mohly spolehlivě zobecnit.

Současně je však také obtížné obory seskupit do nějakých větších celků – každé takové rozdělení by bylo do značné míry arbitrární a mohlo by být zavádějící. Například z hlediska uplatnění jsou totiž profily absolventů jednotlivých oborů, zvláště pak na úrovni bakalářského studia, srovnatelné z hlediska šíře a různorodosti možného uplatnění.

Tabulka 1: Nejpočetněji zastoupené absolvované obory primární (n=627; 811)

Obor	Bc	(n)Mgr
Historie (skupina oborů)	9%	10%
Informační studia a knihovnictví	8%	7%
Psychologie	3%	8%
Český jazyk a literatura	7%	5%
Sociální práce	5%	4%
Pedagogika	3%	5%
Sociologie	3%	4%
Andragogika a personální řízení	5%	2%
Anglistika-amerikanistika	7%	-
Dějiny umění	3%	3%
Politologie	4%	2%
Archeologie pravěku a středověku	2%	2%
Archivnictví a PVH	2%	2%
Hispanistika	1%	2%
Filozofie	2%	1%
Etnologie	1%	2%
Německý jazyk a literatura	1%	2%
Religionistika	2%	1%

Otázka: Jaký bakalářský obor jste na FF úspěšně absolvoval/a? / Jaký magisterský obor jste na FF úspěšně absolvoval/a?
Pozn.: V případě sdruženého studia se počítá zvolený primární obor.

„Člověk musí dělat to, co ho baví."

(první důvod volby studia)

Ohlédnutí za studiem na FF UK

Mezi nejčastější důvody při rozhodování o studiu na FF patří **studium oboru** a vše, co k němu náleží**, prestiž fakulty** a **lokalita**. Nezanedbatelné množství respondentů také oceňuje kvalitu výuky oborů na FF (Graf 5). U řady oborů je, z povahy věci, častým důvodem studia jejich jedinečnost a fakt, že se nikde jinde na českých vysokých školách nevyučují, ale rovněž unikátní kombinace jednotlivých oborů. V souvislosti s obory, ale i s fakultou a univerzitou jako celkem, se absolventi odkazovali na renomé v zahraničí a vyšší uplatnitelnost diplomu, ale rovněž na dlouhou pedagogickou a akademickou tradici.

Graf 5: Nejčastěji uváděné důvody volby FF pro studium oboru v pořadí uvedení

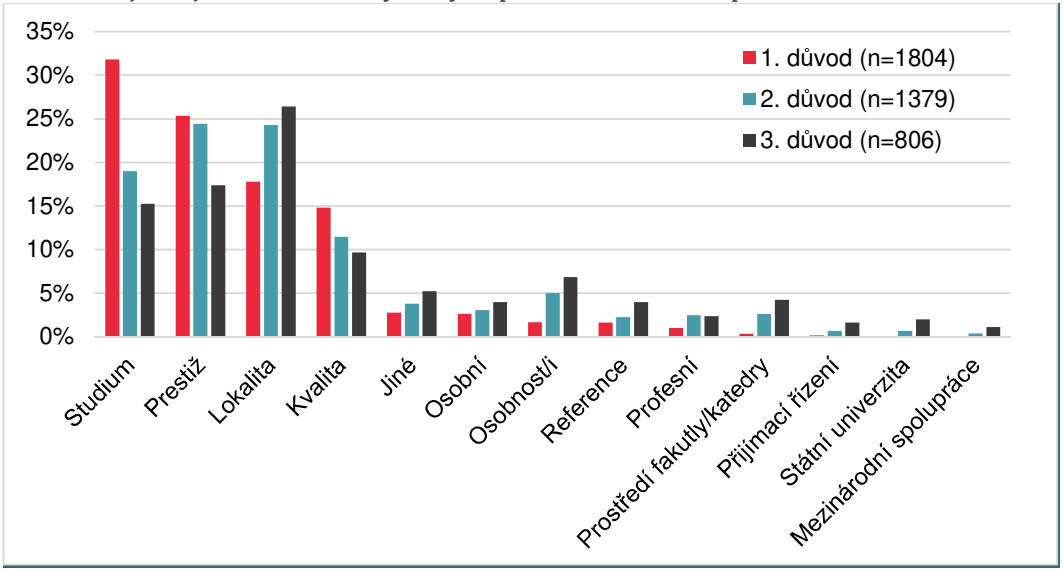

Lokalita	Praha, dobrá dopravní dostupnost, centrum města, místo bydliště
Studium	obor nebyl vyučován jinde; uchazeče zaujal studijní plán, kombinace s jiným oborem, forma studia, konkrétní předměty, možnost navštěvovat předměty dalších ústavů a kateder
Prestiž	tradice, pověst dobré jméno fakulty, oboru či univerzity
Kvalita	respondenti kladli důraz na odbornost, kvalitu nebo vědecké zaměření daného oboru či vyučujících daného oboru na FF UK
Reference	doporučení od rodiny, známých, přátel
Osobnosti	zájem studovat u konkrétního školitele, docenta, vyučujících, nejen kvůli jejich odbornosti, ale i přístupu ke studentům
Státní univerzita	státní univerzita, studium zdarma
Prostředí fakulty/katedry	zázemí fakulty, katedry, odborné knihovny, atmosféra a příjemné prostředí a lidé
Přijímací řízení	typ přijímacího řízení, ústní pohovor, ne Scio testy, přípravné kurzy
Osobní	osobní preference, přátelé, osobní rozvoj, změna
Profesní	vidina dobrého uplatnění po studiu či doplnění kvalifikace
Mezinárodní spolupráce	možnost vyjet do zahraničí, mezinárodní smlouvy fakulty
Jiné	další méně často zastoupené důvody

Otázka: Z jakých důvodů jste si vybral/a studium Vámi absolvovaného oboru na FF UK?
Pozn.: Respondenti odpovídali na otevřenou otázku zjišťující pět důvodů volby studia. Čtvrtý a pátý důvod uvedlo minimum dotazovaných; kategorie i jejich analýza jsou vytvořeny z odpovědí v prvních třech uvedených důvodech.

Klíčovou úlohu hraje zmíněná **prestiž fakulty**, většinou shrnutá pojmy *dobrá pověst, dobré jméno fakulty/univerzity* či *největší prestiž*, přičemž vedle charakteristik studia a výuky oborů je právě prestiž tou doménou, kterou může fakulta aktivně posilovat a budovat. Je ovšem nutné podotknout, že na tuto otázku odpovídali ti, kteří se rozhodli pro studium na FF UK – u uchazečů o VŠ vzdělání, kteří se nakonec pro FF UK nerozhodli, může být vnímání fakulty diametrálně odlišné. Mnoho absolventů-uchazečů také prestiž fakulty odvozovalo od prestiže Univerzity Karlovy jako celku nebo z náročného přijímacího řízení.

Řada absolventů a absolventek při výběru vysoké školy dala na **doporučení**, reference či zkušenosti svých přátel či rodinných příslušníků, ale i středoškolských pedagogů. Aktivní budování dobré pověsti a dobrého jména fakulty by proto mělo zahrnovat i komunikaci s jednotlivými aktéry – počínaje studenty a absolventy, přes rodiče studentů a přátele fakulty až po středoškolské pedagogy, kteří bez osobní zkušenosti leckdy nemohou podobné doporučení poskytnout. Není bez zajímavosti, že několik absolventů mezi prvními důvody volby studia na FF UK uvedlo i **prezentaci katedry a fakulty na Dni otevřených dveří**, popřípadě **osobní setkání s některým z vyučujících** (dokonce bylo několikrát zmíněno právě setkání na ústní části přijímací zkoušky a pozitivní dojem, který v uchazeči zanechalo).

„Buďte víc mezioboroví, otevření zahraničí. Podporujte spolupráci a komunikaci.“

Absolventi se také rozhodovali podle vnímané kvality v různých oblastech – kladně hodnotili například **kvalitu výuky a vzdělávání**, kvalitu jednotlivých pracovišť či oborů (méně často) a zejména **kvalitu pedagogů**, popř. jejich přístup a renomé v oboru. Ve výjimečných případech byla uváděna i konkrétní jména kapacit v oboru, které dané uchazeče k zájmu o obor a studium na FF UK inspirovaly. Zejména někteří studenti doktorského studia přišli na fakultu za vybraným školitelem. V mnoha případech vnímali absolventi a absolventky při svém rozhodování fakultu jako nejlepší humanitně zaměřenou fakultu v ČR, popřípadě vnímali jako nejlepší v ČR vybrané pracoviště či obor.

Retrospektivně převládá pozitivní hodnocení rozhodnutí absolventů studovat na Filozofické fakultě. Většina respondentů by se pravděpodobně vydala studovat na FF znovu (Graf 6

Graf 6; dohromady 72 %, z toho 42 % určitě ano), 18 % si není jistých. Pouze 10 % studentů by na fakultu pravděpodobně znovu studovat nešlo, z toho 4 % určitě ne.

Graf 6: Rozhodnutí studovat na FF (n=1764)

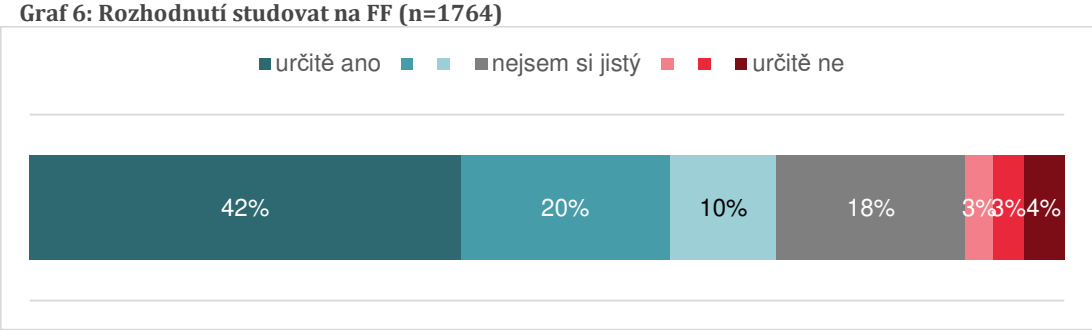

Otázka: Kdybyste se mohl/a opět rozhodovat o studiu, studoval/a byste znovu na FF?

Za nenáročné považovalo studium na FF 11 % respondentů (Graf 7). Oproti tomu za náročné by studium označilo 44 % respondentů a 13 % dokonce jako velmi náročné. Necelá třetina dotázaných zvolila střední úroveň subjektivně hodnocené náročnosti studia. Je jistě otázkou, jak by náročnost studia absolventi hodnotili ve srovnání se studiem na jiných vysokých školách a jaká

„Na FFUK se mi velmi líbila také pohodová a neanonymní atmosféra mezi studenty a vyučujícími, protože katedra byla malá.“

„Studium tady byl dobrý základ, ale fakulta mi přišla hrozně zkostnatělá, bez sebereflexe.“

jsou subjektivní měřítka náročnosti studia. V těchto aspektech mohou být rozdíly nejen mezi jednotlivými studenty, ale i mezi studenty různých oborů, fakult i vysokých škol. Zobrazený výsledek proto není zcela srovnatelný s podobně položenými otázkami na jiných vysokých školách – vypovídá čistě jen o pocitech a subjektivním vnímání této skupiny absolventů.

Zajímavé je, že v průběhu let se subjektivní hodnocení vnímané náročnosti studia příliš nemění – podíly absolventů, kteří volili jednotlivé body škály, zůstávají napříč ročníky absolutoria v podstatě neměnné. Významné rozdíly nejsou v hodnocení náročnosti studia ani mezi absolventy bakalářského a magisterského studia.

Graf 7: Subjektivně vnímaná náročnost studia na FF UK (n=1878)

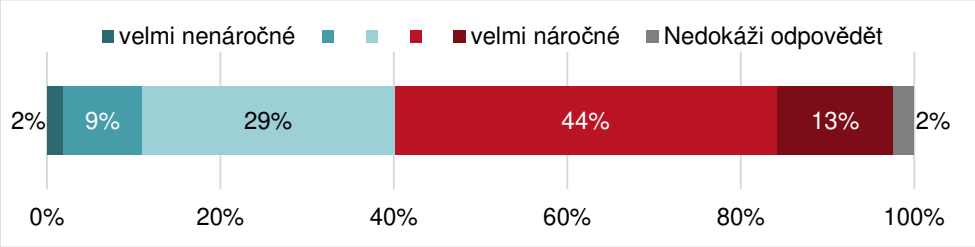

Otázka: Domníváte se, že absolvování vysokoškolského studia na FF bylo z hlediska úsilí, které jste musel/a během studia vynaložit:

Dotazovaní absolventi a absolventky vnímají fakultu především jako akademickou a teoreticky zaměřenou instituci (

Graf 8). Fakulta je nicméně absolventy vnímána jako (prakticky či společensky) užitečná, a to poměrně silně. Ač ji hodnotí jako tradiční a v souvislosti s tím i zastaralou či ustrnulou instituci, z většiny se přiklání k tomu, že je otevřená a do jisté míry i aktivní. Hodnocení politické orientace fakulty je velmi vyrovnané – lépe řečeno není fakulta absolventy celkově vnímána ani jako levicová, či pravicová, ani jako liberální, či konzervativní.

Celkově se nám tak naskýtá obraz tradiční akademické instituce, která se i přes svou otevřenost, sympatičnost a jednoznačný přínos potýká s určitou ustrnulostí a zastaralostí.

Graf 8: Hodnocení FF v sémantických dvojicích (průměr hodnocení na sedmibodové škále; n=1849 až 1877)

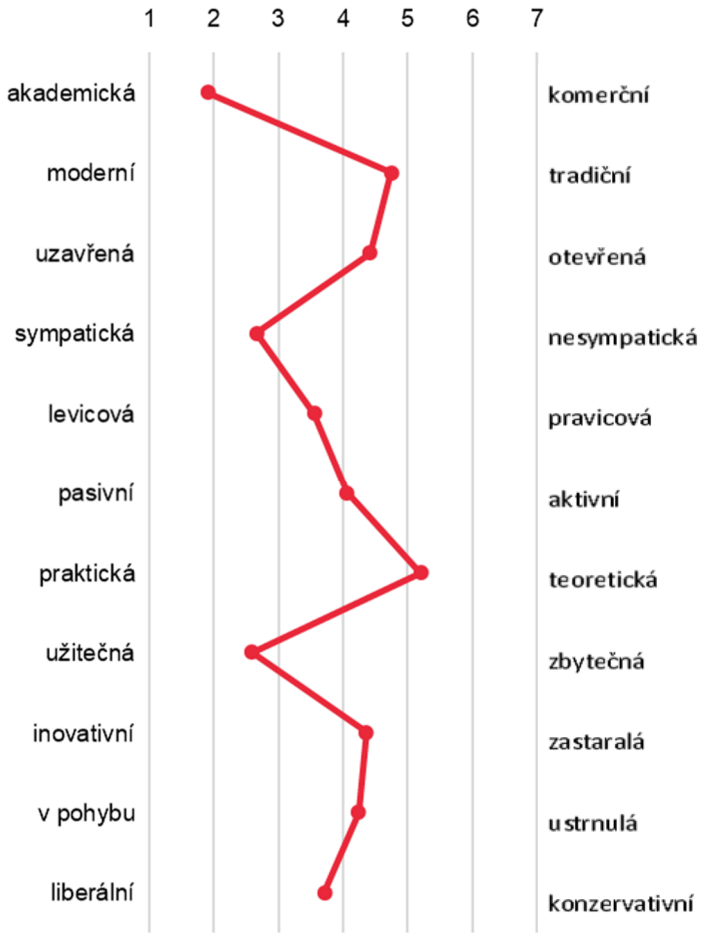

Otázka: Je podle Vás fakulta v současnosti spíše…

„FF UK u mě zásadně přispěla k rozvinutí kritického myšlení, podpořila zvídavost a schopnost rychlého učení. Zklamala mě neprodyšnost a izolovanost fakulty, nespolupráce s pracovním trhem a spíše sporé pořádání kulturních či jiných akcí souvisejících se studovaným oborem.“

Přípravu na profesní dráhu ve všech sledovaných oblastech hodnotila většina dotazovaných absolventů jako dostatečnou (Graf 9). Drtivá většina dotazovaných shledávala, že je studium na fakultě přinejmenším dostatečně vybavilo odbornými teoretickými znalostmi z oboru i všeobecnými znalostmi, naučilo práci s informacemi a rozvinulo schopnost argumentace a kritického myšlení. Tři čtvrtiny respondentů takto hodnotily i rozvoj komunikačních dovedností a schopnosti řešit problémy a úkoly. Naopak třetina dotázaných shledávala, že je fakulta přinejmenším nedostatečně připravila na profesní kariéru v rozvoji organizačních schopností a schopnosti týmové práce. V hodnocení přípravy na profesní dráhu přitom nejsou v podstatě žádné rozdíly mezi absolventy bakalářského a magisterského studia.

Graf 9: Hodnocení přípravy na profesní dráhu v jednotlivých oblastech (n=1867-1874)

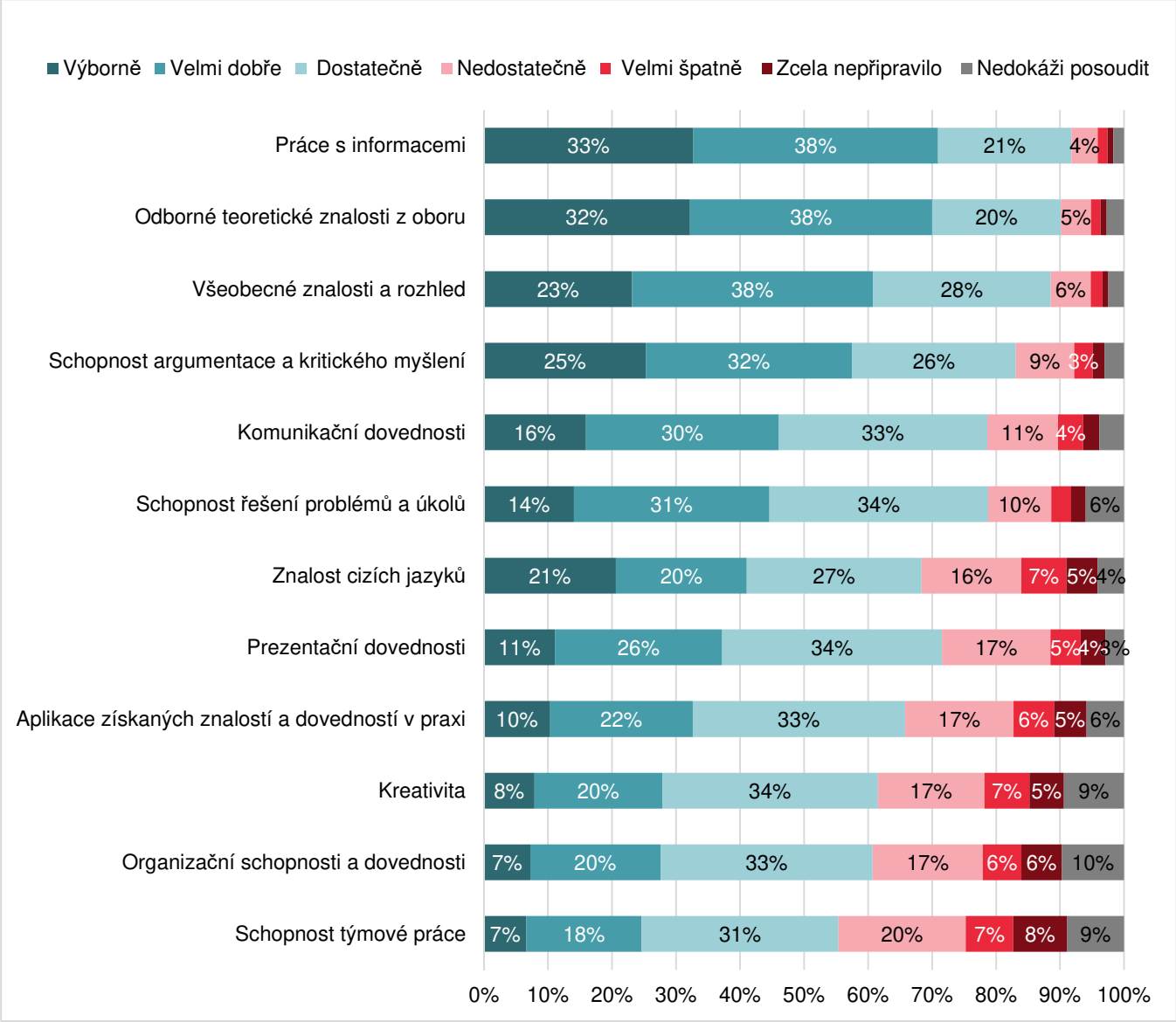

Otázka: Nakolik Vás studium na FF připravilo na výkon zaměstnání či jiné výdělečné činnosti z hlediska následujících kompetencí?

Uplatnění absolventů

Tři čtvrtiny dotazovaných absolventů a absolventek zamýšlely již během studia i po jeho ukončení, že po absolutoriu nastoupí na pracovní pozici, na které by uplatnili dovednosti získané při studiu daného oboru na FF UK (Graf 10). Jinými slovy si většina absolventů a absolventek v širším slova smyslu plánovala najít práci ve studovaném oboru. Pouze pětina takový záměr neměla, nebo v tomto ohledu neměla preferenci.

Graf 10: Záměr nastoupit na pracovní pozici s uplatněním získaných dovedností (n=1898)

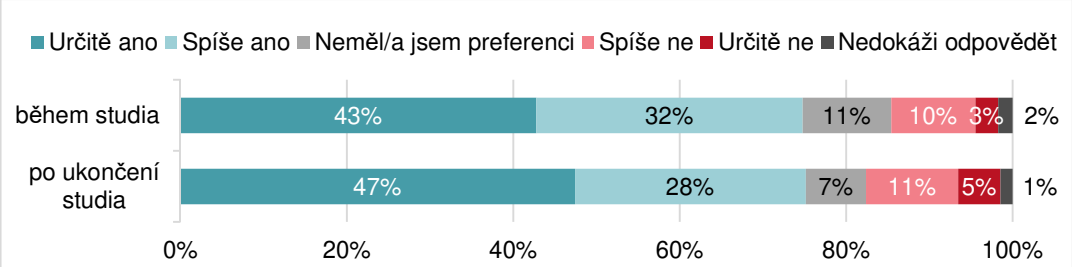

Otázka: A když jste obor dostudoval/a, chtěl/a jste nastoupit na pracovní pozici, v níž byste uplatnil/a znalosti a dovednosti specifické pro daný obor?

Specifické znalosti a dovednosti pro vystudovaný obor využívá pří zaměstnání více než polovina absolventů (Graf 11), přičemž mezi staršími absolventy je podíl těch, kteří oborové znalosti v práci využívají, o něco vyšší.

Je otázkou, co tento, takříkajíc generační, rozdíl zapříčinilo. Je možné, že starší absolventi se uplatnili na odlišných pozicích, kde získané dovednosti uplatní lépe, anebo že získali jiné, pro jejich pozice lépe uplatnitelné, dovednosti. Odpovědi na otázku tedy mohou do jisté míry odrážet jak změny na pracovním trhu a v poptávce po určitých dovednostech, tak proměnu náplně studia samotného. Na druhé straně se ovšem může jednat i o rozdíl v subjektivním vnímání uplatnění získaných dovedností – starší absolventi prostě mohou s odstupem času více doceňovat, co jim studium oboru přineslo.

„Jméno univerzity je stále prestižní, její absolvování rozhodně není překážkou při hledání zaměstnání. Na pracovní uplatnění ovšem vůbec nepřipraví. Více projektové práce, pilování spolupráce v týmu a prezentačních dovedností a hlavně pracovní angličtiny.“

Graf 11: Využití znalostí a dovedností specifických pro vystudovaný obor (n=1575)

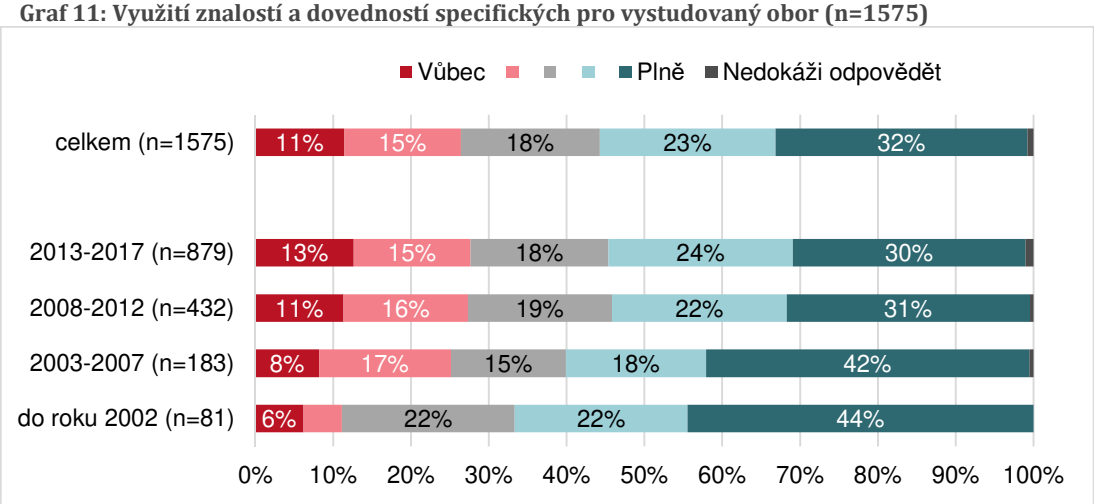

Otázka: Do jaké míry uplatňujete při Vaší práci znalosti a dovednosti specifické pro obor, který jste na FF vystudoval/a?

Využití znalostí a dovedností získaných studiem na FF UK obecně (tedy nad rámec specificky oborových znalostí a dovedností) je rozloženo z hlediska jednotlivých kohort absolventů podobně, ovšem jejich subjektivně vnímané využití je ještě vyšší (Graf 12).

Proč zhruba čtvrtina absolventů v zaměstnání nevyužívá specifické oborové dovednosti a znalosti a přibližně šestina ty širší, získané studiem na FF UK jako takovým, může rovněž mít vícero důvodů. Část respondentů může prostě a jednoduše pracovat ve zcela jiném oboru (buď našli uplatnění jinde, nebo na FF studovali již při zaměstnání jako záležitost osobního rozvoje apod.), část může shledávat získané dovednosti jako neuplatnitelné či rozcházející se s požadavky jejich zaměstnání.

Graf 12: Využití znalostí a dovedností získaných na FF obecně (n=1575)

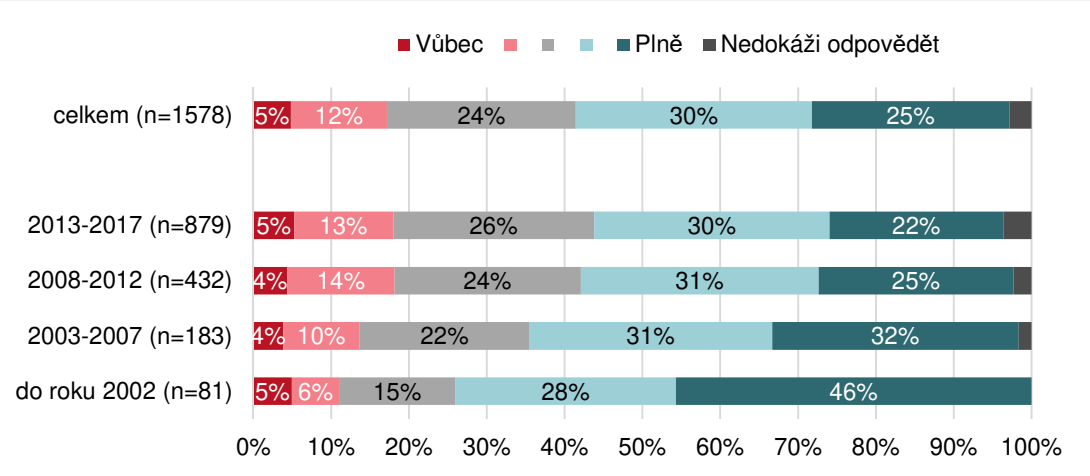

Otázka: A do jaké míry uplatňujete při Vaší práci znalosti, dovednosti či zkušenosti které jste získal/a studiem na FF jako takovým?

Polovina dotazovaných absolventů a absolventek je zaměstnána na plný úvazek a je to také v polovině případů jejich hlavním zdrojem příjmu a ekonomického postavení (Tabulka 2). Čtvrtina respondentů je činná podnikatelsky či na OSVČ, ale část podnikajících má tuto činnost pouze jako doplňkovou. Pouze 1 % dotázaných absolventů, tj. 20 osob, bylo v době dotazování nezaměstnáno, z toho polovina označila nezaměstnanost i jako hlavní zdroj finančního příjmu. Pětina absolventů dále pokračuje ve studiu, většina ale má podle svých odpovědí zároveň zdroj vlastního finančního příjmu.

Tabulka 2: Ekonomické postavení dotazovaných absolventů a absolventek (n=1889)

	vše	hlavní
Zaměstnanec na plný úvazek	54%	52%
Zaměstnanec na částečný úvazek	18%	13%
Soukromník (OSVČ), podnikatel či svobodné povolání bez zaměstnanců	24%	14%
Soukromník (OSVČ), podnikatel či svobodné povolání se zaměstnanci	1%	1%
Práce v rodinném podniku bez zaměstnaneckého poměru (pomáhající člen rodiny)	1%	0%
Student	20%	5%
Trvale v domácnosti	1%	0%
Na mateřské / rodičovské dovolené	12%	9%
Ve starobním důchodu / penzi	1%	1%
Nezaměstnaný, hledající práci	1%	1%
V invalidním důchodu	1%	0%
Jiné	4%	4%

Pozn.: Ve sloupci „vše" je součet odpovědí vyšší než 100 %, neboť respondenti mohli zvolit více možností z nabídky.

Mezi absolventy je nejvíce zaměstnanců státní správy či veřejných institucí (54 %; Graf 13), na druhém místě jsou soukromé podniky s 34 % a v neziskovém sektoru pracuje 9 % absolventů. To, že polovina absolventů je zaměstnána ve státní správě či veřejné instituci je přirozeným důsledkem zaměření fakulty – veřejné instituce totiž zahrnují i kulturní subjekty (muzea, archivy, knihovny) a vědecké či vzdělávací instituce (Akademie věd, univerzity, školy a další). Z komentářů dotazovaných absolventů nicméně vyplývá, že mnoho z nich shledává uplatnění v soukromé sféře jako obtížné právě kvůli nedostatku praxe či v praxi aplikovatelných dovedností; na druhé straně se objevila i zmínka uplatnění v akademické sféře ztěžuje limitovaný počet nabízených pracovních míst v jednotlivých oborech.

Graf 13: Současná pracovní pozice: typ podniku (n=1329)

Otázka: Jaké je Vaše současné ekonomické postavení?

- Medián čistého příjmu absolventů Filozofické fakulty je 24 000 Kč, resp. 156 Kč v přepočtu na hodinu udaného úvazku (Graf 14 a Graf 15).
- Tři čtvrtiny absolventů za hodinu získá nejvýše 215 Kč čistého v přepočtu na hodinu, tedy zhruba 32 000 Kč měsíčně.
- Modus čistého měsíčního platu dotazovaných absolventů a absolventek je 20 000 Kč.

Je třeba zohlednit, že zjištěné údaje jsou velmi rámcové – řada absolventů uváděla svůj čistý měsíční příjem pouze přibližně. Podobně výše úvazku je u osob podnikajících či OSVČ přibližná. V potaz můžeme vzít i fakt, že řada absolventů je zaměstnána v akademické sféře, kde je stále obvyklý souběh několika, často velmi rozdílně hodnocených, úvazků.

Graf 14: Histogram čistého měsíčního příjmu na současné pracovní pozici (absolutní četnosti; n=1520)

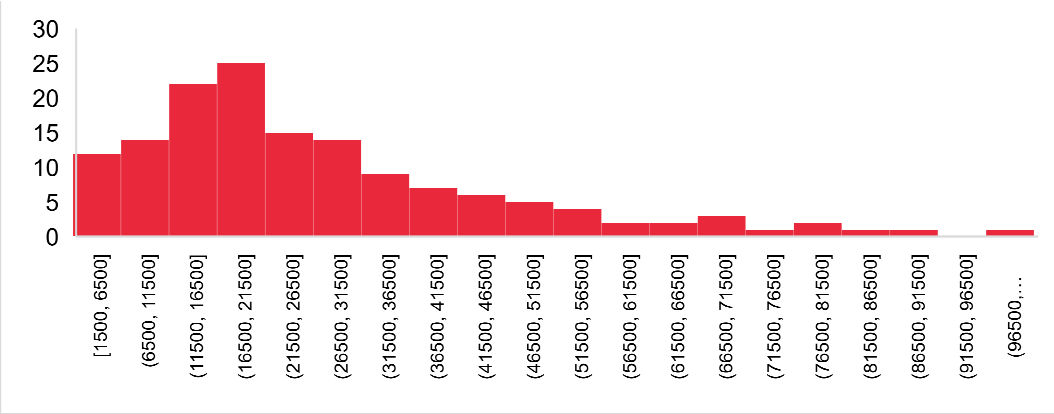

Otázka: Jaký je Váš celkový osobní měsíční čistý příjem ze zaměstnání či jiné výdělečné činnosti po odečtení daní a odvodů? Nepočítejte prosím důchody či sociální dávky. Pokud nevíte přesně, odhadněte prosím alespoň přibližnou částku.

Pozn.: Poslední kategorie zahrnuje všechny absolventy s platem 100 000,- Kč a více. Vyloučeni byli absolventi, kteří uvedli měsíční plat nižší než 100,- Kč, neboť se zřejmě jedná o chybně zadané hodnoty.

Graf 15: Histogram čistého měsíčního příjmu na současné pracovní pozici v přepočtu na hodinu (absolutní četnosti; n=1482)

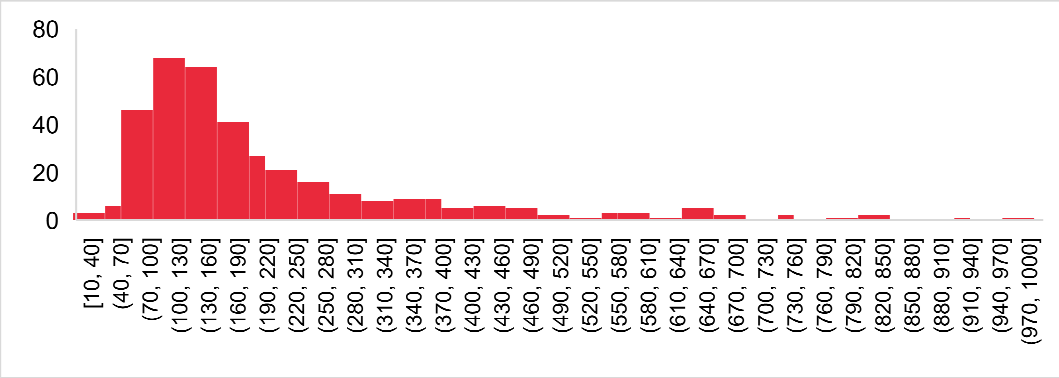

Otázka: Jaký je Váš celkový osobní měsíční čistý příjem ze zaměstnání či jiné výdělečné činnosti po odečtení daní a odvodů? // Jaký je Váš celkový pracovní úvazek ve všech zaměstnáních a výdělečných činnostech? Prosím uveďte v hodinách za pracovní týden.

Pozn.: Poslední kategorie zahrnuje všechny absolventy s platem 1000,- Kč/hod a více. Vyloučeni byli absolventi, kteří uvedli měsíční plat nižší než 100,- Kč, neboť se zřejmě jedná o chybně zadané hodnoty.

„Myslím, že by do budoucna neuškodilo zavádět do studijních oborů více praxe - studium jsem vnímala převážně jako veletok teorie.“

První práce a její hledání

- 42 % dotázaných absolventů a absolventek hledalo po ukončení studia práci.
- 68 % z těch, kteří práci hledali, ji našlo během tří měsíců aktivního hledání (Graf 16).

Graf 16: Doba aktivního hledání práce (n=738)

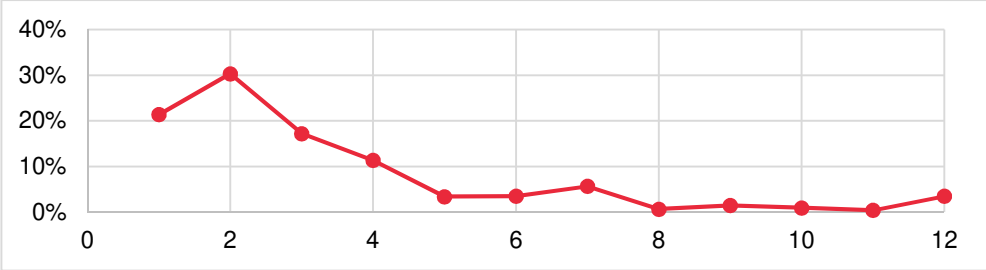

- 63 % z těch, kteří práci nehledali, již mělo zaměstnání (Graf 17) – tedy zhruba 36 % všech dotazovaných absolventů. 9 % již vědělo, kam nastoupí, a zaměstnání tedy hledat nemuseli.
- 86 % dotázaných absolventů a absolventek vykonávalo v roce následujícím po ukončení studia výdělečnou činnost v rozsahu nejméně 20 hodin týdně. V 52 % případech se jednalo o stejnou výdělečnou činnost, jakou vykonávají v současnosti.

Graf 17: Důvody, proč respondent/ka nehledal/a zaměstnání po ukončení studia (n=1103)

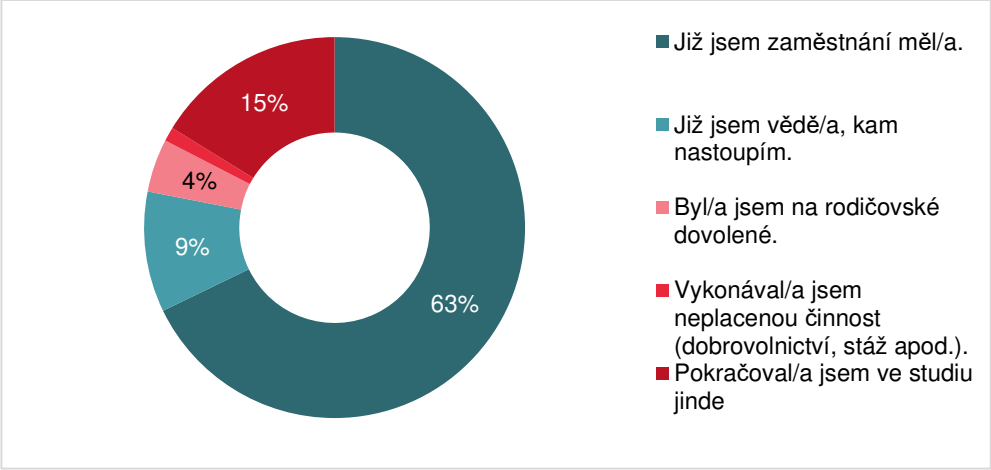

Otázka: Z jakého důvodu jste po ukončení studia na FF nehledal/a zaměstnání?

Přibližně tři čtvrtiny dotázaných (71 %; Graf 18) uvedly jako hlavní způsob hledání zaměstnání po ukončení studia odpovídání na inzeráty týkající se nabídky zaměstnání. Necelá polovina (45 %) se rozhodla obrátit se přímo na zaměstnavatele či oslovila příbuzné, přátele, spolužáky a kolegy. Třicet pět procent absolventů se rozhodlo sledovat nabídky práce na sociálních sítích. Přibližně čtvrtina (26 %) se rozhodla pro registraci na úřadu práce nebo se rozhodla pro registraci ne LinkedIn (25 %).

Graf 18: Způsoby hledání zaměstnání po ukončení studia (n=784)

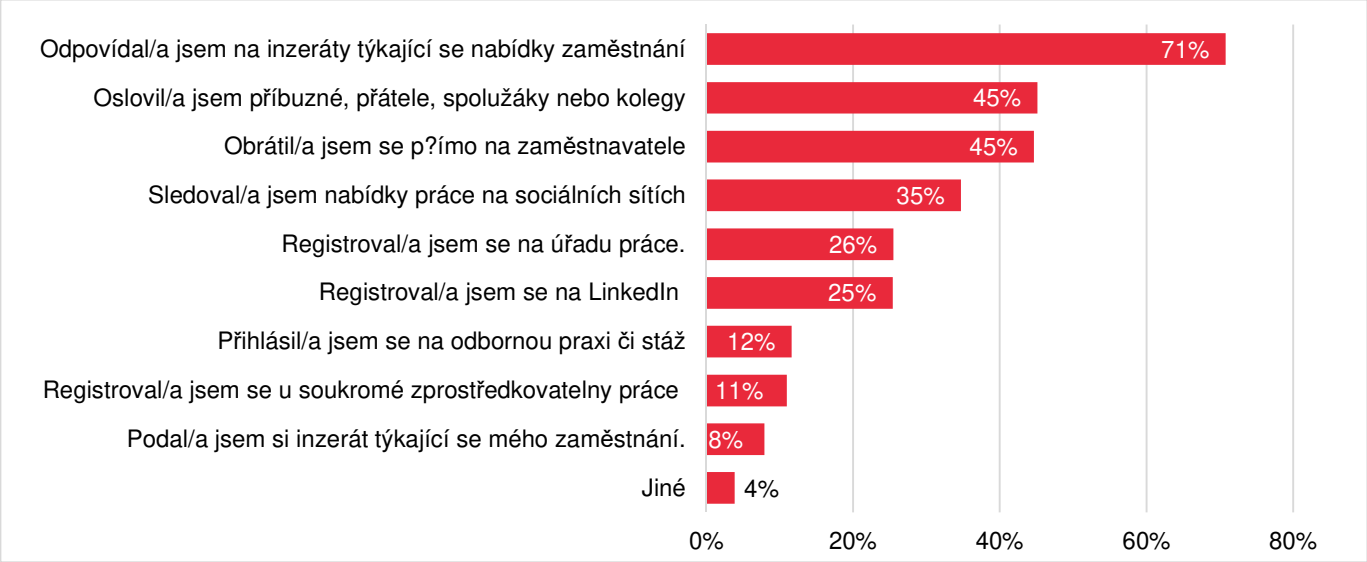

Otázka: Když jste si po ukončení studia hledal/a práci, učinil/a jste některý z následujících kroků?

Způsob, kterým dotazovaní absolventi následně svoji první práci sehnali, byl poměrně různorodý (Graf 19). Na základě inzerátu či nabídky v novinách, na internetu, či na sociálních sítích sehnalo své první zaměstnání 38 % dotázaných. Přímo na zaměstnavatele se obrátilo 17 %; a 15 % sehnalo zaměstnání přes známé či příbuzné.

Zásadní úlohu tedy při hledání prvního zaměstnání sehrávají právě sociální sítě v širším slova smyslu – nejen nabídky šířené online (včetně LinkedIn), ale především kontakty na osoby, které by pracovní příležitost mohly zprostředkovat. Úloha odborných praxí či stáží nebyla mezi dotazovanými respondenty zmiňována ani tak často (3 %) jako kontakty získané při studiu na FF UK (10 %). Pouze minimum respondentů našlo své první zaměstnání přes úřad práce, popřípadě přes pracovní agenturu.

Graf 19: Způsob nalezení prvního zaměstnání (n=761)

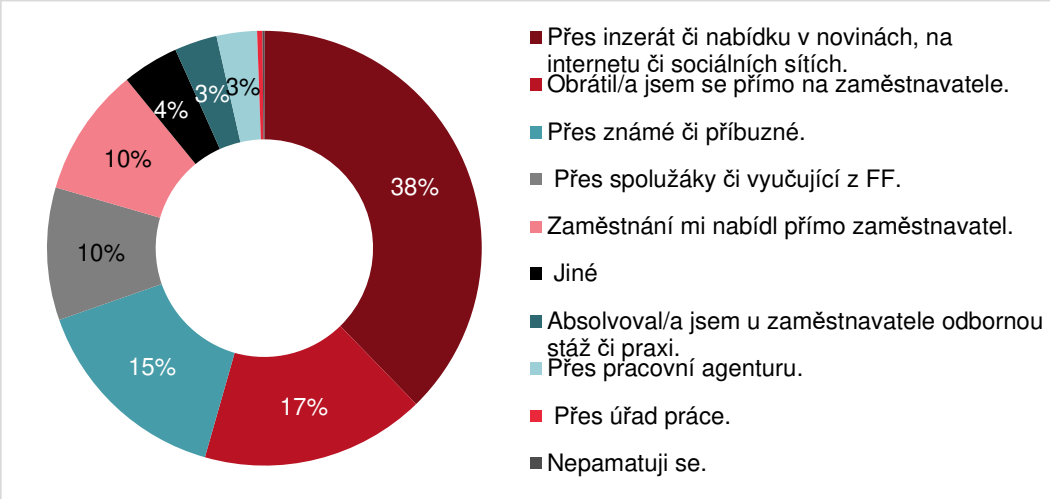

Otázka: Jakým způsobem jste sehnal/a své první zaměstnání po ukončení studia?

Za své silné stránky při hledání zaměstnání považují absolventi, kteří si po absolutoriu hledali zaměstnání, především získanou odbornost, jazyky, schopnost přemýšlet nad problémy v souvislostech (42 %; Graf 20) či kritické myšlení a verbální vyjadřování (35 %). Čtvrtina považovala za svou silnou stránku organizační schopnosti. Pouze šestina (15 %) uvedla odbornou praxi.

Z hlediska odborné praxe naopak více než polovina z těch absolventů, kteří hledali zaměstnání, pociťovala nedostatky. Podobně 36 % z nich pociťovalo nedostatky i ve znalostech a dovednostech s výpočetní technikou. I zde se proto v hodnocení projevuje profil Filozofické fakulty jako akademické instituce kladoucí důraz na odbornost, méně již na praxi a široce prakticky uplatnitelné dovednosti (tedy bez ohledu na studovaný či profesní obor).

Zarážející může být pětina absolventů, která shledávala nedostatky v získané odborné přípravě. Není na místě přímo pochybovat o kvalitě poskytované přípravy – i když i to samozřejmě může být jedním z důvodů toho, že někteří absolventi spatřují v této oblasti nedostatky. Dalšími možnými příčinami ale mohou být diskrepance mezi studovaným oborem a oborem, který se absolvent rozhodl vykonávat profesně, nebo i subjektivní pocity nejistoty.

Graf 20: Pociťované silné stránky a nedostatky absolventů a absolventek při hledání zaměstnání (n=784)

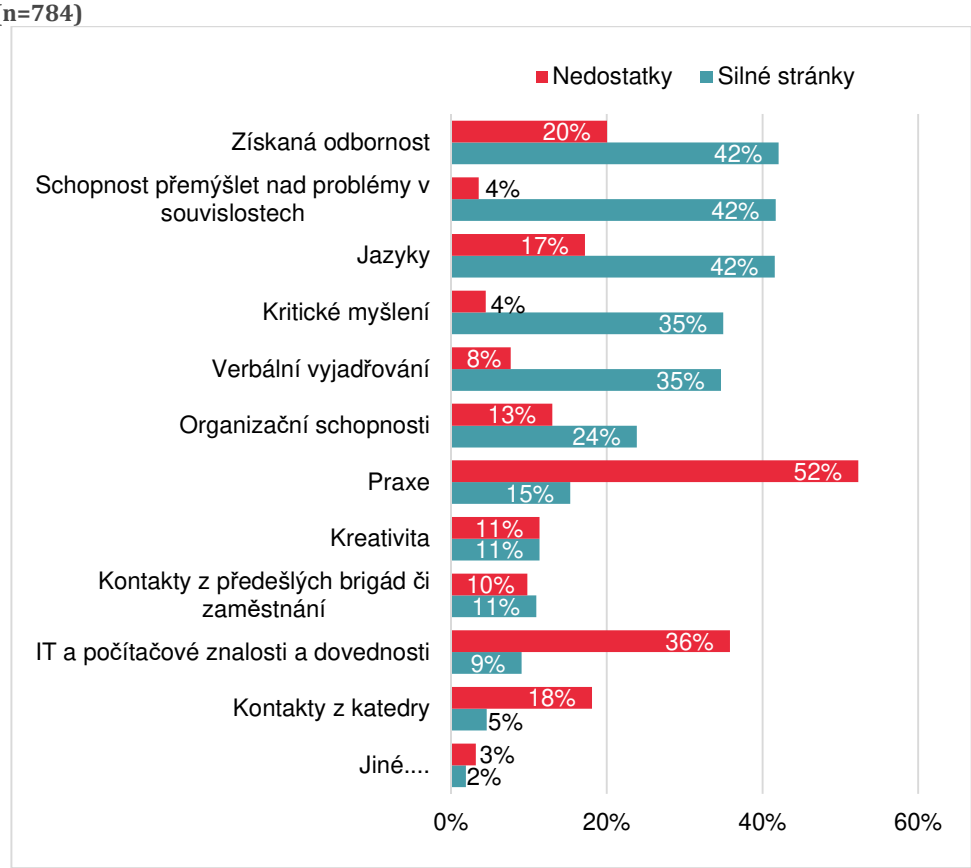

Otázka: Co jste při hledání prvního zaměstnání po dokončení studia na FF UK považoval/a za své silné stránky? // Ve kterých z uvedených oblastí jste naopak pociťoval/a nedostatky z hlediska vlastního uplatnění na trhu práce?

„Být absolventem je samo o sobě celkem těžké, pokud chcete hledat práci v oboru, takže menší pomoc katedry, alespoň v rámci těch konferencí, kde se můžete seznámit a vyměnit zkušenosti, by byla velmi přínosná.“

Medián čistého příjmu na první pozici či při první výdělečné činnosti činil mezi absolventy zhruba 20 000 Kč měsíčně, resp. 133 Kč v přepočtu na hodinu (Graf 21 a Graf 22). Je však nutné uvážit, že výše mezd se během let měnila a údaje tudíž nemusí být zcela srovnatelné mezi jednotlivými kohortami absolventů. Rovněž absolventi, kteří stále zůstávají na své první pozici po absolutoriu, mohou mít o něco vyšší mzdu než po ukončení studia. Hodnoty mohou být také zkresleny případným započítáním neplacených či pouze málo placených stáží.

Graf 21: Histogram čistého měsíčního příjmu na první pracovní pozici (absolutní četnosti; n=1290)

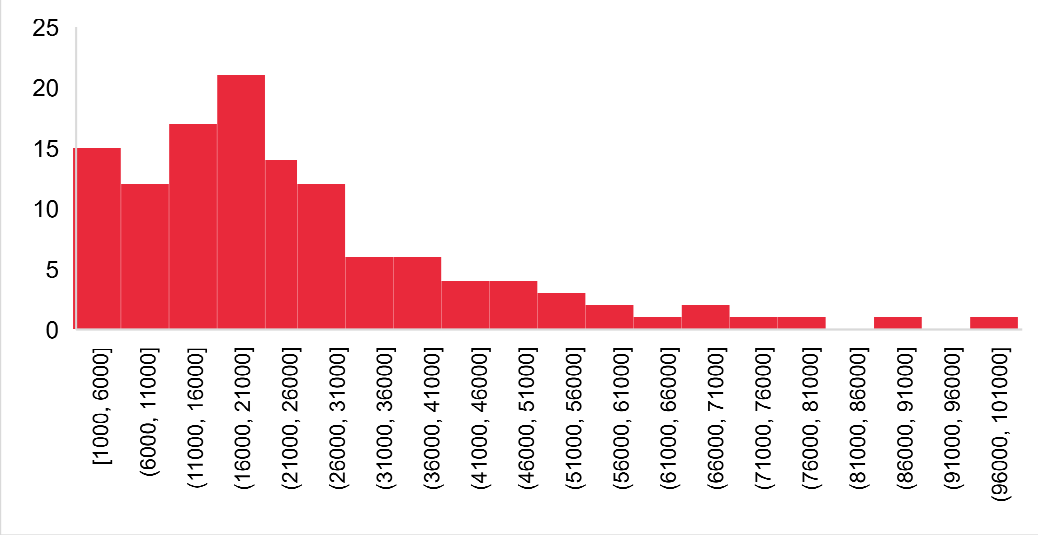

Otázka: Jaký byl Váš čistý nástupní měsíční plat v zaměstnání (tj. po odečtení daní a odvodů)?
Pozn.: Poslední kategorie zahrnuje všechny absolventy s platem 100 000,- Kč a více. Vyloučeni byli absolventi, kteří uvedli měsíční plat nižší než 100,- Kč, neboť se zřejmě jedná o chybně zadané hodnoty.

Graf 22: Histogram čistého měsíčního příjmu na první pracovní pozici v přepočtu na hodinu (absolutní četnosti; n=1257)

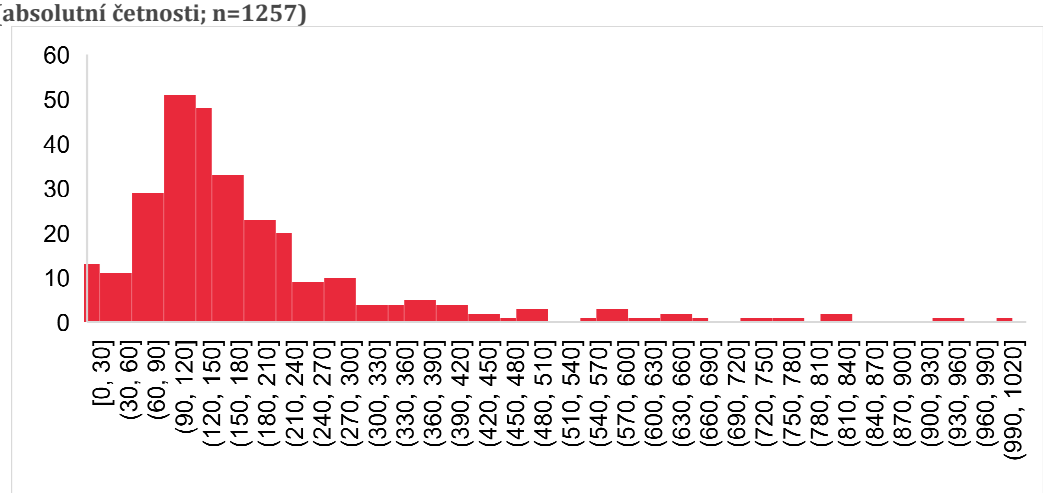

Otázka: Jaký byl Váš čistý nástupní měsíční plat v zaměstnání (tj. po odečtení daní a odvodů)? // Jaký byl Váš celkový pracovní úvazek v tomto zaměstnání či při této výdělečné činnosti? Prosím uveďte v hodinách za pracovní týden.
Pozn.: Poslední kategorie zahrnuje všechny absolventy s platem 1000,- Kč/hod a více. Vyloučeni byli absolventi, kteří uvedli měsíční plat nižší než 100,- Kč, neboť se zřejmě jedná o chybně zadané hodnoty.

„Jsem ráda, že se FF zajímá o absolventy a snaží se navázat spolupráci. Finančních prostředků na podporu momentálně moc nemám, ale třeba budu někdy moci pomoct formou workshopu apod. Budu ráda v kontaktu a ráda budu spolupracovat, jistě by šly vymyslet nějaké projekty.“

Klub alumni

V roce 2017 navázala Filozofická fakulta se svými absolventy užší kontakt a formou e-mailového kontaktu je přizvala do klubu alumni. Ten má absolventy sdružovat, udržovat jejich vztah s fakultou a poskytovat platformu pro rozvoj spolupráce. Dosud má klub alumni 812 členů a jeho newsletter odebírá celkem 1015 absolventů (k 12. únoru 2018).

Z hlediska zájmu o dění na fakultě musíme skupinu absolventů, kteří vyplnili dotazník tohoto průzkumu, považovat za specifickou skupinu s potenciálně vyšším zájmem – nejen, že byli ochotní odpovídat, ale rovněž je bylo možné jedním z existujících komunikačních kanálů k účasti v průzkumu vůbec pozvat. Z toho plyne, že následující výsledky mohou poněkud nadhodnocovat zájem absolventů jako celku.

Komunikace s absolventy

Filozofická fakulta je na sociálních sítích nejvíce sledována na svém Facebookovém profilu (41 %), výrazně méně již na síti LinkedIn (8 %) a Instagramu (3 %). Čtvrtina absolventů sleduje na Facebooku i stránku Absolventi FF UK (Graf 23).

Graf 23: Sledování FF na sociálních sítích

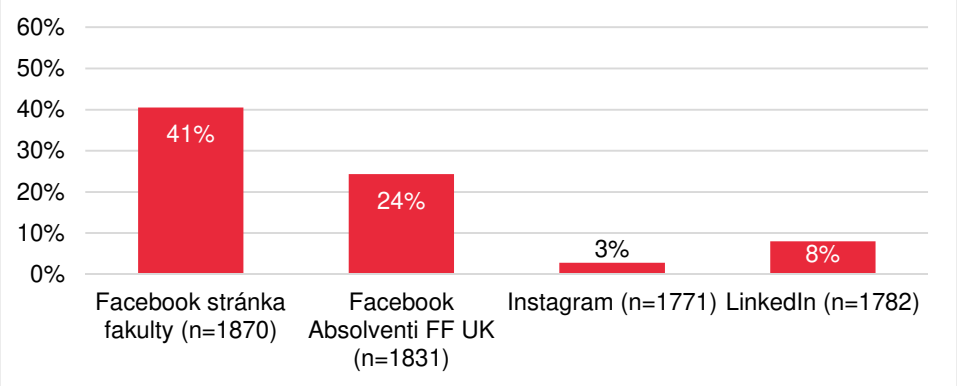

Otázka: Sledujete FF na sociálních sítích?

Sledování absolventské stránky na sociální síti Facebook lze vzhledem k její novosti vnímat jako úspěch, zároveň ale poukazuje na další potenciál růstu. Pakliže z dotazovaných, u nichž lze na základě jejich ochoty odpovídat na dotazník předpokládat větší zájem o dění na fakultě, sleduje absolventské stránky pouhá čtvrtina, mezi všemi absolventy lze počítat s ještě nižším podílem. Část těch, kteří fakultu na sociálních sítích nesledují, tvoří pravděpodobně absolventi starších ročníků, nicméně většina dotazovaných je mladší čtyřiceti let.

Přitom více než polovina dotazovaných navštívila v posledních třech měsících webové stránky některé katedry či ústavu a téměř polovina i webové stránky fakulty (Graf 24; zde může podíl navyšovat i fakt, že řada dotázaných absolventů na fakultě nějakou formou nadále působí či pracuje). **Pouhých 12 % respondentů navštívilo stránky určené přímo pro absolventy**. I zde je tedy velký potenciál rozvoje, a to např. větším propojením všech komunikačních kanálů (např. komunikace s absolventy na webech kateder a ústavů apod.).

„Jednou - je to zčásti můj životní sen a zčásti i pociťovaná povinnost - bych rád na FF UK přednášel a vrátil tak formou výuky to, co mi FF UK během mých vlastních studií dala. Na fakultu i akademiky vzpomínám převelice rád a stále se snažím být věrný promoční přísaze. Ale - toho jsem si vědom - nejdřív ještě musím dokončit doktorské studium, abych byl reálně i formálně pro fakultu zajímavý.“

Graf 24: Navštěvování webových stránek

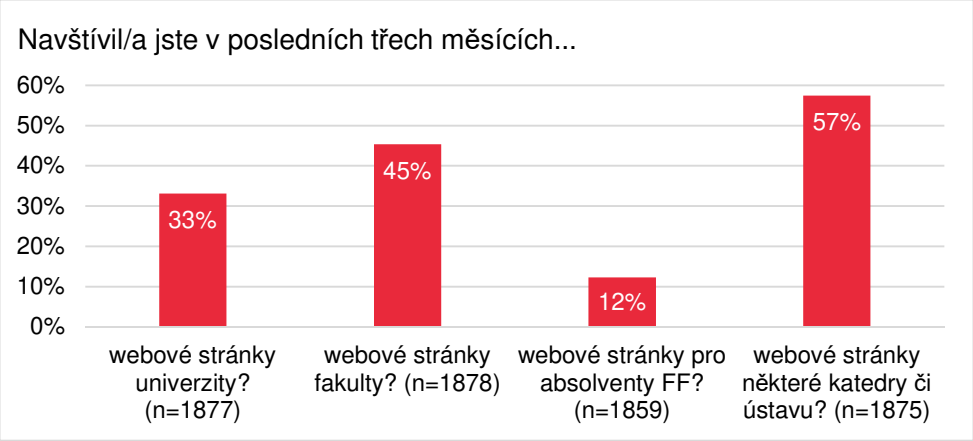

Otázka: Navštívil/a jste v posledních třech měsících (od konce prázdnin):

Dvě třetiny dotazovaných absolventů a absolventek přinejmenším slyšely o nějaké konferenci pořádané na FF (Graf 25), přičemž 18 % z nich se nějaké konference účastnilo v tomto či předešlých ročnících. Mezi konferencemi, kterých se respondenti účastnili, byla velmi rozličná paleta událostí, od Školy jako místa vzdělávání, přes ICAME, setkání Korpusová lingvistika a Konference České sociologické společnosti 2017 až po konference jednotlivých kateder a ústavů. Tento vysoký podíl respondentů, kteří se účastnili či alespoň slyšeli o konferenci pořádané na FF, je zřejmě výsledkem jednak šíře této kategorie (akcí probíhá mnoho) a jednak i fungování absolventských sítí – pozvánky na akce tohoto typu se často šíří skrze osobní kontakty absolventů, přednášejících a studentů, jejich skupiny na sociálních sítích apod. I zde podíl účastníků mezi absolventy přirozeně navyšují absolventi, kteří nadále na fakultě studují či pracují.

Není rovněž bez zajímavosti, že *Týden diverzity* i projekt *Hybernská ožívá* jsou mezi dotazovanými absolvent známější, než společná akce několika významných institucí se sídlem na Palachově náměstí či v jeho okolí *Open Square*. V účasti zásadní rozdíl nevidíme – obou akcí se loni či v předchozích letech zúčastnilo 7 až 9 % respondentů. Rozdíl je ovšem v tom, že o *Týdnu diverzity* slyšelo o 20 % více dotazovaných než o *Open Square*. Vzhledem k tomu, že sběr dat probíhal online, lze do jisté míry předpokládat, že tento úspěch *Týdne diverzity* je ovlivněn sociálními sítěmi, ale případně i zvýšeným mediálním zájmem ročníku 2017 v souvislosti se spoluprací s magistrátem hl. m. Prahy právě v rámci *Hybernská ožívá*.

Poměrně málo známé jsou mezi absolventy akce s jinou cílovou skupinou, jako jsou *24 hodin s FF UK* a *Dětská univerzita FF UK*. Přitom ale obě akce mají mezi absolventy potenciál – jednak to mohou být právě děti absolventů, které se mohou účastnit dětské univerzity, jednak mohou absolventi zprostředkovávat kontakt s cílovou skupinou středoškolských studentů (např. na svých středních školách a ve svém širším okolí). Přestože tedy absolventi sami nejsou přímo cílovou skupinou těchto akcí, měli by o nich být informováni.

Graf 25: Účast na akcích a projektech FF a jejich znalost

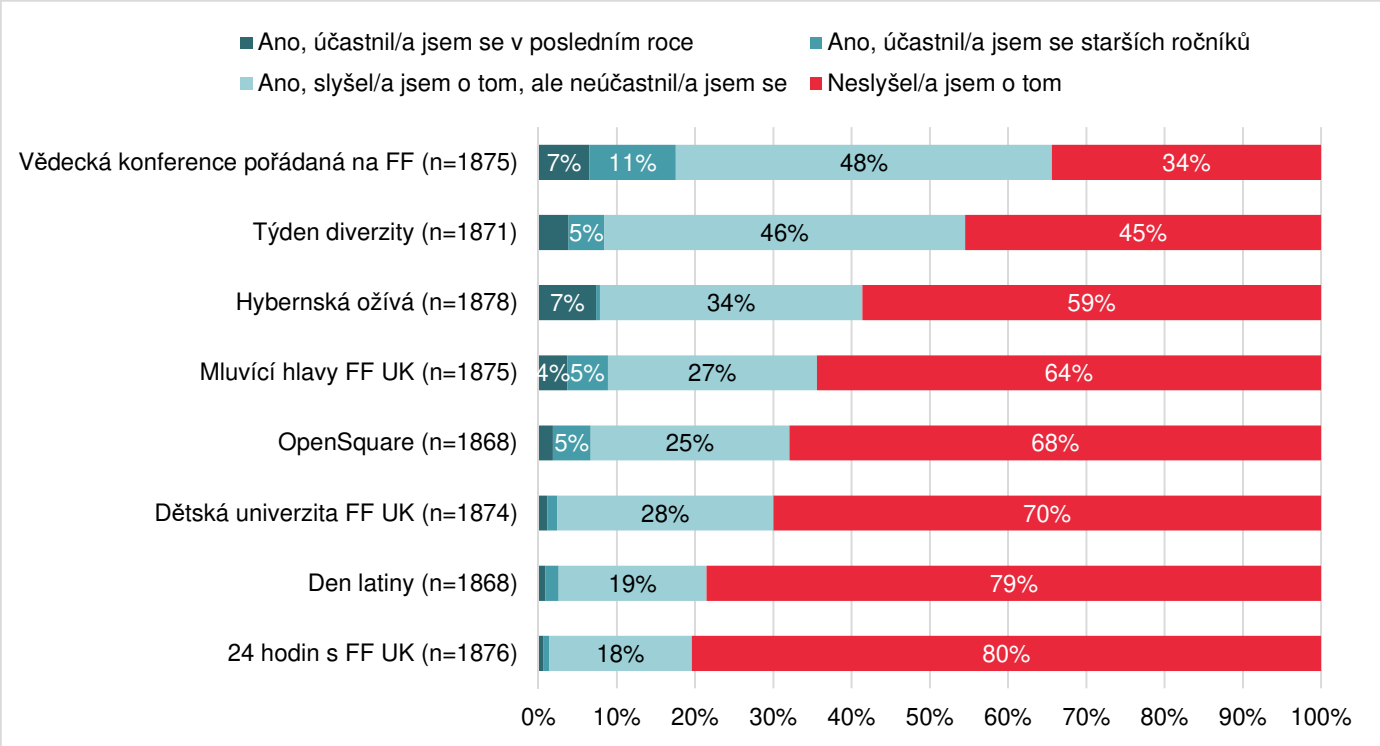

Otázka: Slyšel/a jste o následujících akcích či projektech FF?

Je důležité si zde připomenout, že absolventi a absolventky, kteří odpovídali na uvedené otázky, mohou být do značné míry specifickou skupinou absolventů – jejich ochota odpovídat může svědčit o větším zájmu o fakultu a lze tedy předpokládat, že i povědomí o jejích dalších aktivitách je v této skupině o něco vyšší. O kolik, nelze, bohužel, odhadnout. Vzhledem k tomu, že fakulta začala s absolventy komunikovat teprve nedávno, je zde značný prostor pro zvyšování povědomí o těchto událostech. Absolventi a absolventky jsou přitom často určitým mostem mezi fakultou a širší veřejností – ve svém okolí a na sociálních sítích mohou zprostředkovávat informace o akcích pořádaných na fakultě i skupinám, které dosud o aktivitách fakulty nevěděly, přestože by je třeba zaujaly. Informace se tak mohou šířit i mimo sociální okolí a sítě studentů, kteří z povahy věci věnují fakultě pozornosti nejvíce.

Více než třetina dotazovaných absolventů a absolventek by neměla zájem o navázání kontaktu skrze žádnou z nabízených platforem, tj. o členství v klubu alumni, setkání absolventů, ani o zasílání informací formou newsletteru (Graf 26). Čtvrtina až třetina respondentů by o tyto formy kontaktu zájem měla – v případě newsletteru již čtvrtina dotázaných informace dostává (pozvánka k dotazování se rozesílala mimo jiné i v jednom z newsletterů). Třetina dotazovaných si nebyla jistá, zda by měla zájem o setkání absolventů fakulty a lze očekávat, že jejich finální rozhodnutí by záviselo na formě a organizaci takového setkání.

„Je třeba posílit styk studentů a absolventů a podpořit tak studenty ve vytváření sociálních sítí (networkingu) již během studia. Je to největší pomoc pro postgraduální uplatnění, kterou jim fakulta může nabídnout.“

Graf 26: Zájem o klub alumni (n=1881)

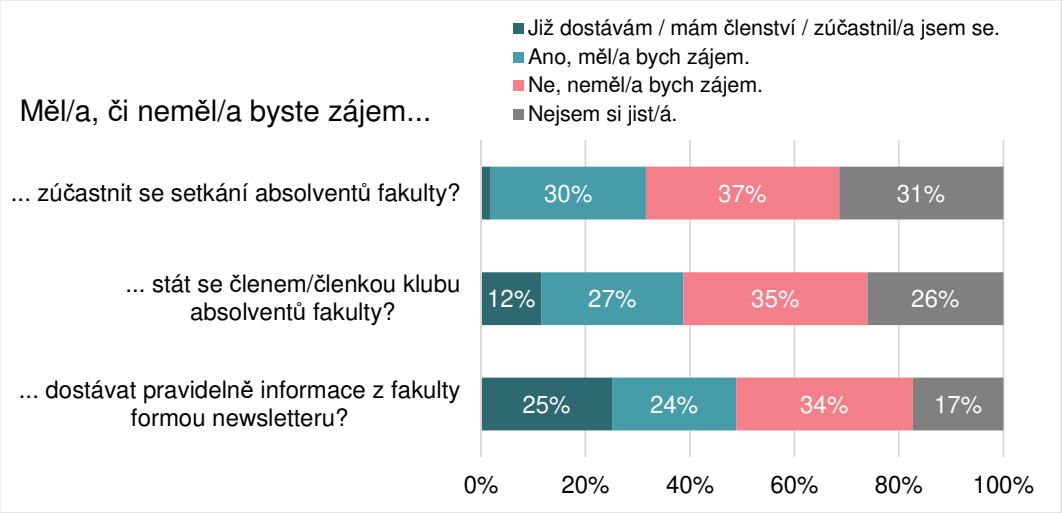

Z hlediska možných výhod pro absolventy fakulty spojených s členstvím v klubu alumni projevili dotazovaní absolventi nejčastěji zájem o slevy u partnerských institucí (59 %; Graf 27). Potenciál pro budoucí spolupráci skýtá zájem téměř poloviny dotazovaných absolventů spolupracovat se stávajícími studenty – lze tedy uvažovat o propojení klubu alumni a mentoringového programu, prezentací absolventů studentům fakulty či jednotlivých oborů či propojování absolventů a studentů formou nabídek odborných stáží a praxí.

Pakliže dotazovaní projevili zájem o jednu z uvedených výhod či aktivit v rámci klubu alumni a nebyli ještě jeho členy, výhody, které je zaujaly, by je ve většině případů přiměly členství v klubu alumni přinejmenším zvážit (Graf 27).

Graf 27: Zájem o aktivity a výhody v rámci klubu alumni (n=1854 až 1878)

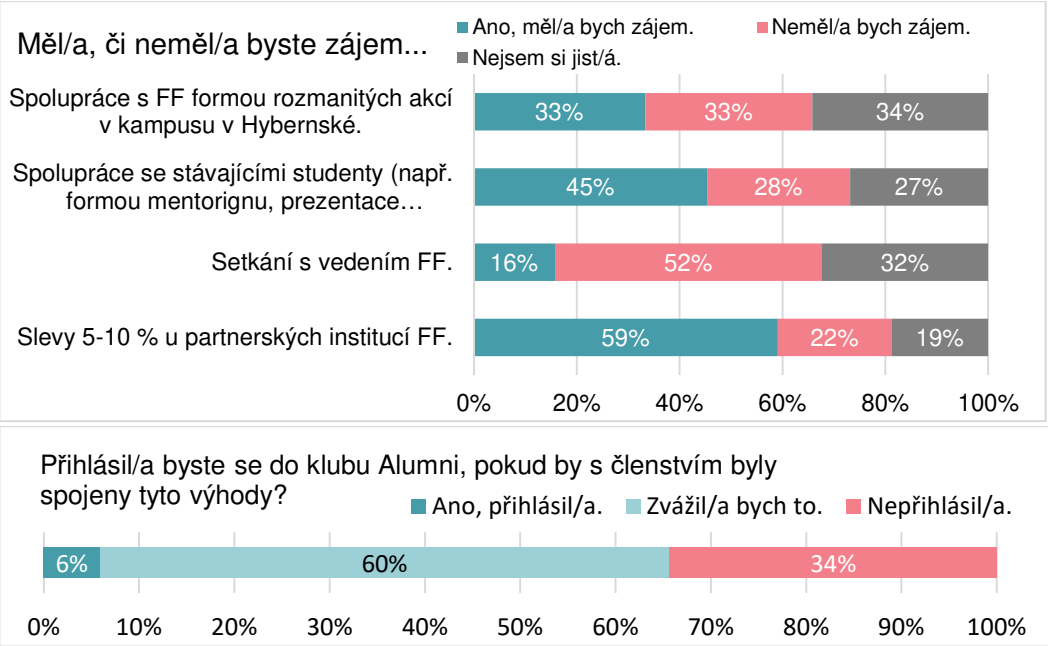

Newsletter, jako nejsnazší a z hlediska mnohých absolventů i nejpřijatelnější forma komunikace, by největší podíl dotazovaných absolventů, kteří o zaslání projevili zájem, rád dostával jednou měsíčně (62 %; Graf 28). Pětina respondentů by preferovala menší, nebo vyšší periodicitu.

Graf 28: Preference periodicity zasílání newsletteru alumni (n=916)

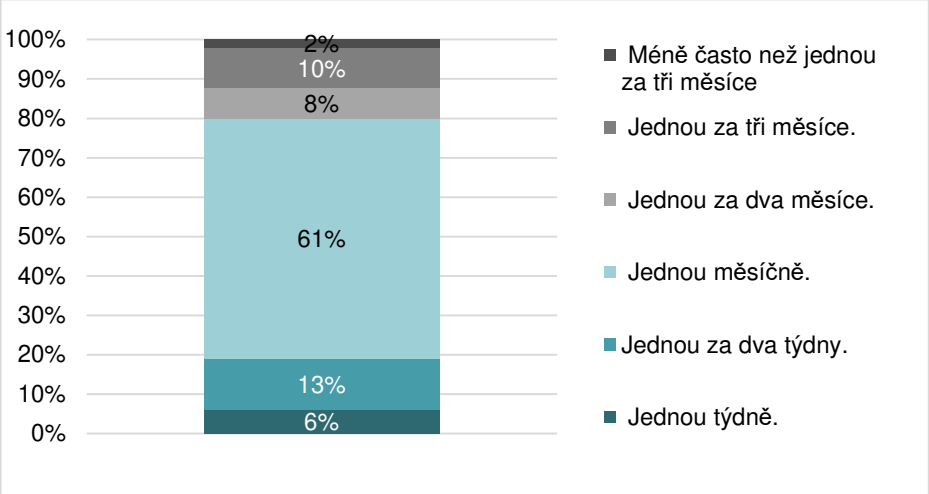

Otázka: Jak často by Vám vyhovovalo newsletter dostávat?

Většina dotazovaných absolventů neprojevila zájem finančně podpořit aktivity fakulty (40-68 %; Graf 29), přičemž zhruba třetina si nebyla jistá a i zde by zřejmě záleželo na konkrétním projektu, organizaci a propagaci podpory.

Vzhledem k tomu, že klub alumni i navázání spolupráce s absolventy je na fakultě poměrně novinkou, na uvedené projekty či aktivity přispívá jen několik málo z dotazovaných absolventů či absolventek. Přinejmenším desetina dotazovaných by ale ráda přispívala, a to buď fakultě jako celku, nebo v oboru, který absolvovala. Zájem o finanční podporu viditelně roste s konkretizací účelu finančního příspěvku – zatímco příspěvek bez určení účelu by bylo ochotno poskytnout zhruba 5 % dotazovaných, o finanční podporu vybraného studentského projektu projevilo zájem přes 30 %. Podobně i konference a workshopy vybraných oborů, návštěvy odborníků ze zahraničí či projekty zaměřené na veřejný prostor nachází odezvu u 15-25 % dotazovaných. Za hranicí konkrétních aktivit by pětina dotazovaných absolventů byla ochotna finančně podpořit sociálně znevýhodněné studenty.

Graf 29: Zájem finančně podpořit konkrétní aktivity FF (n=1808-1829)

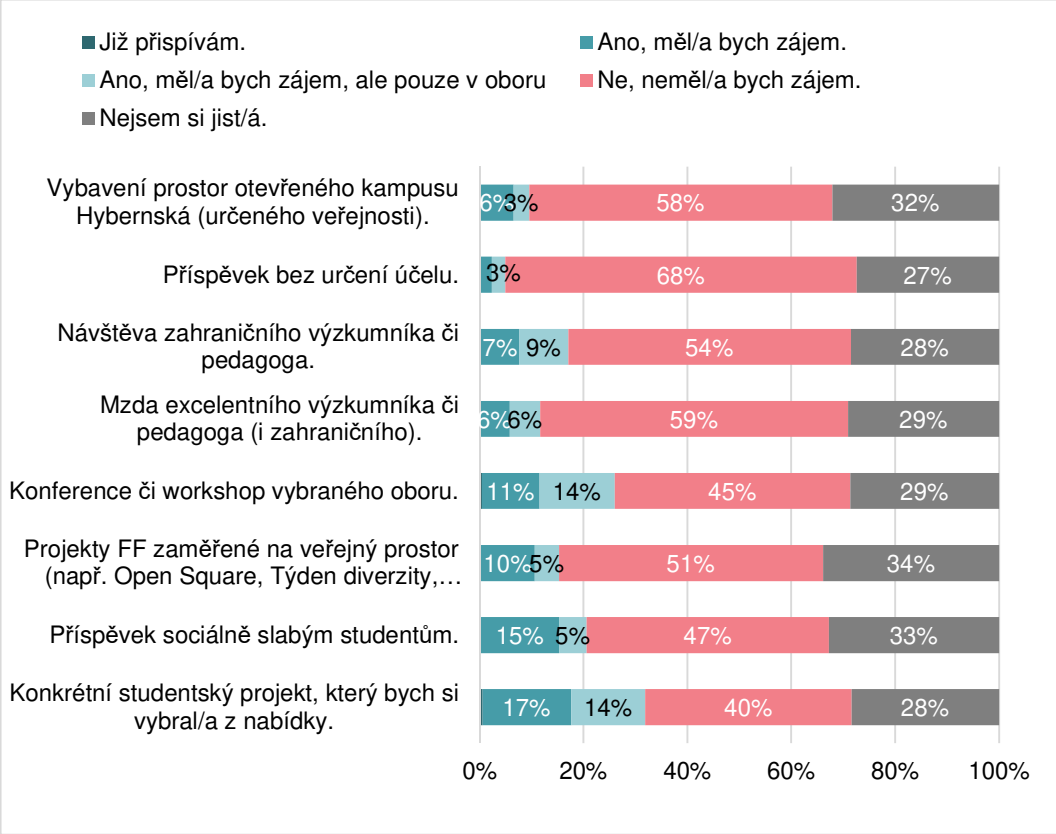

Otázka: Měl/a, či neměl/a byste zájem finančně podpořit některé z následujících myšlenek či projektů? Touto otázkou zjišťujeme předběžný zájem, k ničemu se tedy nezavazujete. Připomínáme, že data jsou anonymní.

Zásadním momentem finanční podpory aktivit fakulty ze strany absolventů je proto zřejmě možnost absolventů určit, na co bude jejich příspěvek použit a jestli bude směrován na fakultu či na jednotlivé ústavy a katedry. Tato podpora by navíc byla ve většině případů pouze jednorázová (Graf 30). Příspěvky by se proto zřejmě nejsnáze vybíraly na konkrétní akce a projekty – uvažovat lze například i o jakési výstavě či aukci studentských projektů, které mohou být absolventy finančně podpořeny, či nějaké formě *crowdfundingu*.

Z 885 dotazovaných absolventů a absolventek, které by byly ochotné finančně podpořit aktivity fakulty, by pravidelný příspěvek byla ochotna zasílat zhruba čtvrtina. Příspěvek by podle své preference posílali buď jednou měsíčně (27 %), čtvrtletně (23 %), pololetně (16 %), či jednou za rok (33 %).

Graf 30: Ochota přispívat na respondentem vybrané účely pravidelně (n=885)

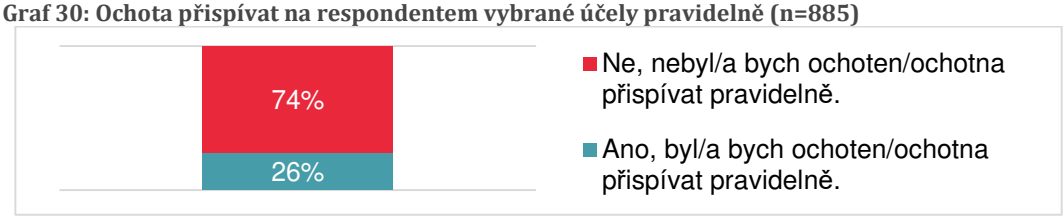

Otázka: Byl/a, či nebyl/a byste ochoten/ochotna přispívat na Vámi zvolené účely pravidelně?

Většina z těch, kteří by měli zájem fakultu finančně podpořit, by byla ochotna přispět částkou v rozmezí od dvou set do pěti set korun (Graf 31). Nejvyšší navrhovaný příspěvek činil v obou případech 50 000,- Kč, může se ale jednat i o neplatné pozorování (motivaci k vyplnění pro respondenta nerealistické částky ovšem nevidíme jako pravděpodobnou).

- Pokud by se respondenty uvedené jednorázové příspěvky skutečně vybraly, získala by fakulta jen od skupiny dotazovaných zhruba 630 tisíc Kč.
- Pravidelně zasílané příspěvky by ročně činily zhruba 640 tisíc Kč.

Graf 31: Výše možného finančního příspěvku (jednorázově – n=558; pravidelně – n=215)

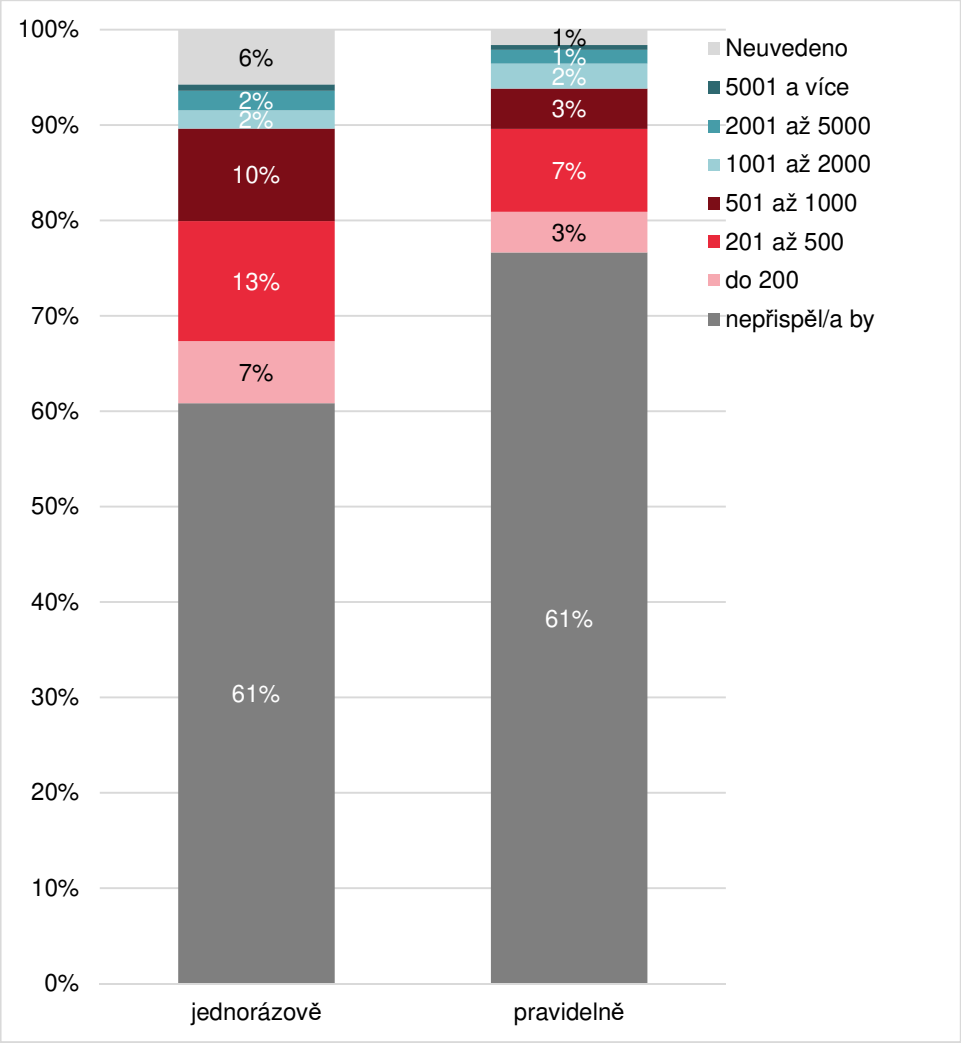

Otázka: Jakou částkou byste byl/a ochoten/ochotna v tomto intervalu přispívat? // Jakou částkou byste byl/a ochoten/ochotna jednorázově přispět na Vámi zvolené účely?
Poznámka: „Přispěl/a by jinak“ znamená jednorázový příspěvek

Cílem komunikace s absolventy by mělo být i ocenění absolventů jako přínosu fakultě a především projev zájmu o jejich odbornost a zkušenosti z praxe, které mohou se studenty sdílet. Jednotlivé katedry a ústavy by měly být podpořeny v komunikaci s vlastními úspěšnými absolventy a absolventkami tak, aby se ti mohli podílet na pomoci studentům s hledáním pracovního uplatnění, či jako inspirace v tomto ohledu, v rozvoji dovedností a při sdílení zkušeností z praxe. Komunikace s absolventy může rovněž napomoci katedrám a ústavům při formulaci profilů absolventů a při reflexi praxe pracovního uplatnění již při formulaci studijních plánů a zaměření jednotlivých předmětů. Nejen, že uvedené by využilo potenciálu absolventů fakulty, kteří k ní chovají pozitivní vztah, a zvýšilo uplatnitelnost absolventů budoucích, ale rovněž by mohlo do jisté míry zvýšit pozitivní hodnocení získaného vzdělání studenty a především i jejich pocity sebedůvěry při hledání zaměstnání. Z odpovědí dotazovaných absolventů totiž můžeme dovodit, že pomoc při hledání zaměstnání či odborné praxe by mnoho z nich v klíčové a citlivé fázi svého života ocenilo.

Hodnocení vzdělávací činnosti absolventy VŠ

Hodnocení vzdělávací činnosti absolventy na UK

V prosinci 2016 byl Akademickým senátem Univerzity Karlovy přijat **nový *Řád pro hodnocení vzdělávací činnosti studenty a absolventy Univerzity Karlovy***. Dle tohoto dokumentu má Univerzita Karlova nejméně jednou za pět let provést šetření mezi absolventy, přičemž v tuto chvíli zatím není upřesněno, jakým způsobem bude toto šetření probíhat (řád zmiňuje, že může probíhat jak metodami kvantitativními, tak kvalitativními). Je rovněž otázkou, jak často bude prováděno a jaké informace budou v hodnocení shromažďovány.

Fakulty mohou podniknout vlastní hodnocení studia absolventy, nemají však tuto povinnost. Některé fakulty UK provádí průzkumy či ankety mezi absolventy, popř. selektivní rozhovory, které následně zveřejňují formou medailonků.

Dosud největší šetření bylo na univerzitě provedeno v rámci projektu **REFLEX** (v roce 2010 a 2013), který zkoumal sociální zázemí, uplatnění i reflexi studia absolventů v České republice (http://www.strediskovzdelavacipolitiky.info/default.asp?page=reflex13). Dotazováni byli absolventi všech fakult univerzity – celkem bylo sebráno 6890 dotazníků.

Hodnocení vzdělávací činnosti absolventy na FF

Filozofická fakulta UK zatím sama žádné systematické dotazování svých absolventů nerealizovala, nepočítáme-li případnou zpětnou vazbu na kurzy celoživotního vzdělávání či univerzity třetího věku. Autorům této zprávy rovněž nejsou známy informace o tom, že by některé z kateder či ústavů prováděly vlastní šetření mezi absolventy svých oborů.

Zpráva z výzkumu REFLEX za UK uvádí v profilu Filozofické fakulty následující:

- *Téměř polovina studentů pochází z Prahy (což je jedna z nejvyšších hodnot mezi fakultami UK), 14 % ze Středočeského kraje a z ostatních krajů je to vždy několik procent (většinou mezi 2 a 4 %).*
- *Velmi silnou motivací k vysokoškolskému studiu byl pro studenty FF rozvoj vlastní vzdělanosti, znalostí a schopností (jedna z nejvyšších hodnot mezi fakultami UK) a zájem o konkrétní obor (2. nejvyšší hodnota mezi fakultami UK). Motivace možností dobré profesní kariéry a dobře placeným zaměstná- ním byla mírně podprůměrná.*
- *Nejsilnějším důvodem volby konkrétního studijního oboru byl v případě FF obdobně jako u mnoha dalších fakult UK také zajímavý a atraktivní obor, míra tohoto důvodu je však mezi fakultami UK průměrná. V pořadí druhým důvodem bylo dobré pracovní uplatnění, ačkoli mezi fakultami UK patří na FF mezi nejslabší důvody k volbě oboru studia.*
- *Hodnocení studia: bakalářské studium je hodnoceno jako průměrně náročné (2,97; hodnota 3 představuje průměr), což mezi fakultami UK v porovnání bakalářských studií představuje hodnocení studia jako nejméně náročné. Magisterské programy jsou hodnoceny jako náročnější (2,38).*
- *Z hlediska důrazů ve výuce je na prvním místě (jako u mnoha dalších fakult) získávání teoretických znalostí, následované přednáškami, samostudiem a vytvářením vlastních textů. Stejné je to v magisterském studiu, jen míra důrazu je vyšší. Důraz na získávání praktických dovedností a zkušeností je hodnocen jako podprůměrný, sice o něco silnější než u FSV, ale*

podstatně menší než u FHS. To platí pro magisterská studia, u bakalářského studia je naopak silnější než u obou jmenovaných fakult.

- *Absolventi FF by v 67 % volili stejné studium, jaké absolvovali (77 % absolventů doktorského studia), 5 % se vyjádřilo, že by absolvované studium volilo znovu, avšak raději na jiné škole, a 13,3 % absolventů by na stejné škole studovalo raději něco jiného. 14 % by pak volilo jiné studium na jiné škole (což je na úrovni průměru mezi fakultami UK).*
- *Ve svém prvním zaměstnání pracuje v době výzkumu 36 % absolventů, 64 % jich alespoň jednou práci změnilo a dvě třetiny absolventů již mělo práci v době absolvování studia.*

***Absolventi Univerzity Karlovy: Univerzita Karlova očima bývalých studentů a postavení absolventů UK na trhu práce* (2014).** Středisko vzdělávací politiky, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, Praha. (výňatky z textu)

Dotazování absolventů na jiných VŠ

Řada vysokých škol a jejich fakult provádí dotazování absolventů pravidelně, a to i s jednoletou periodicitou.

- Masarykova Univerzita v Brně například dotazuje absolventy čerstvě po absolutoriu i jeden až dva roky po něm (http://strategie.rect.muni.cz/cs/studentske-pruzkumy/);
- Ostravská univerzita nespecifikovanou formou dotazuje členy absolventského klubu a vede obsáhlou databázi absolventů (http://www.osu.cz/cisla-fakta-statistiky/);
- Univerzita Hradec Králové prováděla dotazování absolventů v létě 2017, výsledky průzkumu ale zřejmě nejsou zatím dostupné (https://www.uhk.cz/cs-CZ/FF/Absolventi);
- Fakulta zdravotnických studií Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústi nad Labem získává zpětnou vazbu od absolventů průběžně dotazníkem zveřejněným na svých webových stránkách (http://fzs.ujep.cz/o-nas/pro-absolventy).

Výhled do budoucnosti

Účelem dotazování na podzim roku 2017 bylo získání průřezových dat od absolventů a absolventek FF UK bez ohledu na rok ukončení studia. Jedná se o první průřezový sběr, jehož smyslem je získat základní přehledové údaje o absolventech a absolventkách jako skupině, ale případně i o kohortách podle jednotlivých let absolvování. Tento první průzkum tak do velmi omezené míry supluje absenci obdobného systematického dotazování do této doby.

V dalších letech bude možné zahájit **systematické a pravidelné dotazování jednotlivých kohort absolventů a absolventek** dle akademického roku úspěšného dokončení studia. Vhodným postupem by bylo například:

- **každoroční dotazování absolventů a absolventek předchozího akademického roku** – vždy na podzim po posledním termínu státních zkoušek (říjen/listopad), přičemž by bylo možné využít i platformy pro studentské hodnocení výuky;
- **každoroční dotazování absolventů a absolventek, kteří studium ukončili před pěti/deseti lety** (lze zahájit již nyní, popř. až s první kohortou čerstvých absolventů, tj. za pět let od prvního dotazování čerstvých absolventů).

Šetření mezi absolventy opakované například po 5/10 letech by umožnilo alespoň rámcově sledovat **vývoj uplatnění na trhu práce a jejich reflexi studia s odstupem času**. Z důvodu nutnosti zachování anonymity dat bohužel nelze jednoduše provést longitudinální šetření. Nicméně to bude možné na základě souhlasu s opakovaným dotazováním, který respondenti sami v prvním šetření případně poskytnou. Tím se vytvoří dlouhodobý výzkumný panel.

Co byste vzkázali uchazečům?

- *Jeďte na erasmus a buďte otevření novým věcem.*
- *Aby co nejvíce využívali všech možností, které jim fakulta, univerzita a katedra nabízí. A aby určitě vyjeli aspoň na semestr do zahraničí!*
- *Aby o svých schopnostech, úspěších a problémech dávali okolnímu světu lépe vědět.*
- *Stojí za to na FF UK studovat.*
- *FF je jedinečná v tom, že připravuje studenty nejen na svůj obor, ale i na život v demokracii - ač toto by měly dělat všechny VŠ. Využijte svého času studia nejen k poznávání v rámci oboru, ale přemýšlejte o samosprávě, zapojujte se do ní, poznávejte kontexty toho, jak věci fungují a proč jsou tak, jak jsou. Snad jen s touto výbavou lze potom v praxi přesahovat stávající stav a hledat tvořivá řešení.*
- *Studuj, i když tomu někdy chybí vztah k realitě. Reality si pak užiješ dost. Po studiu na FF na sebe má člověk proč být pyšnej.*
- *Na Filozofické fakultě jsem potkal úžasné a inspirativní lidi. V pracovním prostředí si kolegové váží toho, že mám titul z FF UK.*
- *Nepropadejte panice!*
- *Záleží hlavně na vás, co se ve škole naučíte. Choďte na co nejvíce přednášek, absolvujte co nejvíce pestrých seminářů, využijte na maximum široké možnosti, které škola nabízí. S lidmi, které máte možnost potkat zde, se už nikdy v budoucnu nemusíte setkat.*
- *Je třeba si již během studia rozmyslet představy o bližším uplatnění. Doporučuji zejména během studia využít možnosti stáží a navázat kontakty se zahraničními institucemi a kolegy.*
- *Čtěte a diskutujte.*
- *Nestudujete jen pro diplom, využijte jedinečnou šanci setkat se s vynikajícími lidmi a rozšířit si obzory, čerpat z jejich zkušeností a vědomostí.*
- *Jděte do toho a hlavně nic neočekávejte - ono se ukáže, co na vás čeká! A že to stojí za to, i když vás to bude stát spoustu úsilí. Vyplatí se! :)*
- *Aby se nebáli zeptat nebo zajít za vyučujícím pro radu nebo na konzultaci. Aby určitě vyjeli na semestr do zahraničí. Aby se nenechali semlít názorem, že humanitní obory jsou méně potřebné. Aby během studia požadovali více kontaktu s reálnou praxí (s realitou oboru) a zjistili tak dříve, jestli je obor bude bavit i v praxi a nejen ve škole!*
- *Hodně smyslu pro humor a dobré profesory!*
- *Již při studiu vyhledávat praxi v oboru.*
- *Važte si toho, že můžete studovat a makejte na sto procent. Už nikdy nebudete mít možnost získat tolik informací tak snadno.*
- *FF UK je sázka na jistotu a tradiční pojetí akademického vzdělávání.*
- *Studium na FF UK je dobrá volba.*
- *Važte si studia na FF UK.*
- *Jelikož na FF UK lze studovat velké množství různorodých oborů, je těžké objektivně zhodnotit, jak se absolventi uplatní na trhu práce. Ale rozhodně stojí za to FF absolvovat. Nejen že zde získáte ucelené znalosti ve Vámi zvoleném oboru, ale především se naučíte přemýšlet do hloubky o problémech a o životě jako takovém.*

Co byste vzkázali uchazečům?

- *Jedná se o školu nepoplatnou moderním trendům, není pro ty, kteří chtějí rychle uspět ve finančně zajímavých profesích, nýbrž pro seriózní vědecky a odborně založené profesionály. Kromě samotného studia je jednou z nejlepších, co se týče osvojení zodpovědnosti, práce s informacemi a schopnosti zorganizovat si úkoly.*
- *Zajděte si na veřejnou přednášku či seminář oboru, o který máte zájem.*
- *Studium na FF není zaměřeno na peníze. Pokud chcete být manažerem a topit se v penězích, zvolte jiné studium.*
- *Když projdete přes referentky studijního oddělení, tak ostatní studium už jistě zvládnete!*
- *Že i když nemá jeho obor uplatnění, je to skvělá zkušenost, které nebude litovat.*
- *FF UK není jen instituce, je to styl myšlení a života. Jakmile si ji jednou pustíte pod kůži, už vás neopustí…*
- *Nenechte se odradit řečmi o údajně zbytečných oborech - jsou to mýty založené na chápání vysokoškolského oboru coby cesty k jednomu konkrétnímu zaměstnání. To je již v mnoha případech zastaralé - na FF získáte dovednosti, které využijete v mnoha různých zaměstnáních, případně se naučíte si své zaměstnání sami vytvořit. Pokud budete brát studium vážně a s nadšením, tak se v životě určitě neztratíte.*
- *Dobře si to rozmyslete. Pokud postrádáte pro daný obor zápal, nechoďte na něj. Nenechte se při volbě oboru ovlivnit objektivně nepodstatnými faktory a především vlastní leností.*
- *Dělejte s vášní to, co děláte, a budete v tom dobří. Nestudujte filozofii, historii, bohemistiku; buďte filozofy, historiky, bohemisty.*
- *FF nabízí mnoho možností, ale využít je musíte sami.*
- *Stojí to za to! A nejlepší záchody jsou ve 4. patře :D*
- *Neflinkejte to, ušáci!*
- *Na FF je přátelské prostředí nakloněné všem studentům s rozdílnými preferencemi a každý si zde určitě najde to své.*

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Katedra sociologie

Eva Kyselá
eva.kysela@ff.cuni.cz

Markéta Spitzerová
Lucie Holcová
Barbora Pourová

leden 2018